

Déli Hírlap

A bányai magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

A távozó külügyminiszter

A legőszintébb sajnálattal hallottam a rádió-hírt, hogy Gafencu lemondott és távozik a külügyminisztérium éléről, melyet a legnehezebb időkben annyi tapintattal, okossággal és elvitáztatlan sikerekkel vezetett.

Nem a mi kisebbségi feladatunk román kormányfői egyéniségének s működésének méltatása. Alig tudnánk példát felhozni két évtizedes kisebbségi multunkból, hogy élő román politikussal szemben meghajtottuk volna az elismerés zászlaját. Visszatartott ettől az a meggon-dolás is, hogy a közélet küzdő porondján még szembe találkozhattunk és későbbi ténykedésével rácsafolhat elismerő szavainkra.

Gafencuval szemben is tartózkodtunk egyéni nagybecsülésünk kifejezésétől addig, míg kezében tartotta az ország külügyi politikájának irányítását. Most azonban, mikor távozik s megszűnik tetteivel tényező lenni, a hízogés és elv-feladás gyanúja nélkül eleget tehetünk annak a kötelességünknek, hogy nyilvánosan elismerjük nemcsak kiváló kvalitásait, hanem főként becsületes, lovagias jellemét s irányunkban számtalan-szor tanusított nemes magatartását.

Gafencu 1932-ben került a külügyi szolgál-tatban először felelős pozícióba, mikor Vajda mi-niszterelnök magának tartotta fenn a külügyi tárcát, de annak tényleges vezetését az akkor még alig 40 éves Gafencu bizta, mint almi-niszterére. Ismeretesek akkori távozásának körülményei. Románia abban az időben még nem állott diplomáciai összeköttetésben Oroszorszá-gal s a két ország között hiányzott minden koa-taktus. Gafencu feladata volt, hogy Lengyelor-szág közvetítésével előkészítse a normális dip-lomáciai viszony feltételét. A tárgyalások előre-haladott stádiumba jutottak s közel voltak a realizáláshoz, amikor Gafencunak váratlanul távoznia kellett. Még emléksünk az így előállott krízisre, mely akként nyert megoldást, hogy Vajda miniszterelnök Titulescunak ajánlotta fel a külügyi tárcát, aki ezt el is fogadta. Ekkor sze-rényen és hangtalanul visszavonult a közgazda-sági életbe s hangtalan maradt akkor is, mikor nemsokára Titulescu valósította meg az orosz-román viszony normalizálását, aminek előkészí-tését Gafencu kezdeményezte.

A régi alkotmány alapján működő parla-ment utolsó ciklusában közel öt éven át egymás mellett ültünk a szenátusban az ellenzék megritkult padjaiban. Ebből az időből van egy sze-mélyes élményem, melyet most — mikor már Gafencunak nincs hatalom a kezében — félre-értés kockázata nélkül feleleveníthetek.

Angheliescu volt közoktatásiügyi miniszter-nek egyik tanügyi javaslatát tárgyalta a szená-tus éjjeli ülésén. Élesen megtámadtam a javas-lat egyik rendelkezését, mely a miniszter kezébe — megítélésem szerint — túlzott hatalmat adott a tanítószággal szemben s olyasmint mondtam, hogy e kiterjedt jogköri indoklásul ugyan a ki-sebbségi tantervek megfegyelmezését hozzák föl, de előrelátható, hogy alkalmazni fogják azt ké-sőbb a többségiakkal szemben is s így saját tes-tükbe vág majd az a fegyver, melyet ellenünk adtak a miniszter kezébe. A közoktatási minisz-ter hívei — talán félre is értve szavaimat — köz-be kiáltották, hogy fegyverrel fenyegetem őket, kitódultak a padokból a szószóki emelvény elé és ingerülten támadtak rám. Erre kiugrott az emelvény elé az ellenzéki padokból Gafencu — kit akkor még alig ismertem — s kipirult arccal, erőteljes és komoly hangon védelmemre kelt, az-zal a tekintéllyel is, melyet — mint a világhá-borut sok kitüntetéssel végig-küzdő repülő-ka-pitány — mindenki megadott neki. Pillanatok alatt csend lett. Beszédemet nyugodtan végig-mondtam s befejezése után hálásan megszori-

tottam Gafencu kezét, kinek ezt a lovagias gesz-tusát soha el nem feledem.

E jelenet óta a szenátus padjaiban kicserél-tük nézeteinket az aktuális kérdésekről s bizalma-jelének tekintem, hogy tőlem, a kisebbségitől is véleményt kért.

Külügyminiszteri működésének méltatása nem a mi feladatunk s az időpont is korai erre. Kétségtelen azonban, hogy rendkívüli kvalitásai, nagy felkészültege, meggyerő módora s egyenes-lelkű egyénisége csak barátokat szerzett Romá-niának, ami szemmeláthatóan megállapítható volt tavaly tett külföldi körutja alkalmával s így semmiesetre sem tuizás azt állítanunk, hogy nem utolsó sorban Gafencu egyéni érdeme az a nyugalom, melyet országunk ma, a második vi-lágháboru idején mindeztideig élvez.

A mi kisebbségi vonalunkon ki kell emel-nünk, hogy Gafencu mindig kész volt minket meghallgatni, legerőteljesebb támogatásban ré-szesítette minden jogos kívánságunkat s nem rajta mult, hogy valamennyi problémánk meg-oldást nem nyerhetett. Politikai nyilatkozataiban jóleső tapintattal kezelte a kényes, nehéz kérdése-ket s mikor mult év őszén kínos incidens zavarta meg jószándéku törekvéseit, mindent elkövetett ennek sima eliminálására és panaszos rezigná-cióval mondta nekem: „Higyje el, nagyon nehéz külügyminiszternek lenni ilyen válságos idők-ben!”

A magyarság mindig lovagiasan elismert és hálásan viszonzott minden jóindulatu gesztust, melyet velünk szemben valaki tanusított. Ez a magyar lovagiasság indít arra, hogy a távozó Gafencu egyenes jelleme és férfias alakja előtt legalább e néhány szóval kifejezzük elismeré-sünket és nagybecsülésünket.

Gyárfás Elemér.

Párist bombázták a német repülőök

Az expedíciós hadsereg hazaszállítása befejezéshez közeledik

A Radar hírszolgálati ügynökség jelentése

Berlinből jelentik: A német bombavetőök hétfőn délután támadást intéztek a párisi repülő-tér ellen. Megtámadták ezenkívül

a francia légi haderő párisi környéki más repülőtereit és berendezéseit is.

Párisból jelentik: Hétfőn délután fél 2 órakor német repülőgépek jelentek meg Páris felett. A légi-riadó Párisban és környékén háromnegyed óra hosszat tartott. A légharító csapatok igen hevesen tüzeltek úgy, hogy

az ágyuzás háromnegyed órán keresztül egyfolytában tartott.

Párisban eddig még sohasem hallottak ilyen heves ágyuzást, mint ezuttal.

Páris belső negyedére bombák estek,

amelyek több magánépületet találtak el. Ezek teljesen távol estek a katonai célpontoktól. A ká-rokat még nem ismerik.

Német harctéri jelentések

Berlinből jelentik: A vezéri főhadiszállásról a hadseregparancsnokság a következőket közli: A Dunkerque városa ellen megindított né-met támadás sikeresen halad előre. Annak elle-nére, hogy a terület vízzel van elárasztva és a katonai hadműveletek csak nehezen ha-ladhatnak előre.

A német szárazföldi hadsereg a légi haderővel együttműködve, mindent elkövet a siker kivívása érdekében és ennek során

Bergues megerősített várost már sikerült elfoglalni.

Dunkerque környéke, amely egyelőre még az ellenség kezében van, a német nehéztüzérség tüze alatt áll. A várost egyébként repülőrajaink ál-landóan bombázzák. A június 2-i légi támadás alkalmával a dunkerquei kikötőben

két ellenséges torpedóromboló, egy űrhajó, egy 5 ezer tonnás kereskedelmi hajó elsülly-lyedt,

míg egy hadihajó, két torpedóromboló és 10 ke-reskedelmi hajó megrongálódott. A Forbach el-leni támadásunk során, amely egyszerre két

irányból következett be, az ellenség kénytelen volt visszavonulni és ez alkalommal

számos foglyot és nagy mennyiségű hadi anyagot zsákmányoltunk.

Hozzávetőleges kimutatás szerint a flandriai és artoisi harcokban

300 ezer angol és francia hadifoglyot ej-tettünk.

Ami a narviki harcokat illeti, a német alpesi va-dászok és a német hadihajók odaérkezett egyéb egységek folytatják a harcot a tulerőben lévő ellenséggel szemben. Az északnordvégiai Vad-ső helység rádióállomása több bombatalálat kö-vetkeztében elpusztult. A Lofoten fjárd keleti kijáratánál egy semleges szállítóhajó elsüllyedt.

A vasárnapról hétfőre hajló éjszaka az el-lenség folytatta légitámadásait nyugati és dél-keletnémetországi helységek nem katonai cél-pontjai ellen, anélkül azonban, hogy komolyabb károkat okozott volna. Június 2-án az ellenséges légi haderő 59 gépet veszített, amelyek közül 27 repülőgépet légiharcban, tízet a légharító üte-gek pusztítottak el, míg a többi a földön sem-misült meg.

Üzletmegnyitás

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a mai napon a Józsefvárosban, P. General Dragalina 11. sz. a., az elemi iskolával szemben megnyílt

Textil-divatárúházunk

Előrendű minőségű áru! Pontos kiszolgálás!

Baumwinkler Ioan és Welter Matei

NÉMET CÁFOLAT AZ AMERIKAI KATONAK TEMETŐJÉNEK MEGRONGÁLÁSÁRÓL

Berlinből jelentik: Német mértékadó körök a legerélyesebben cáfolják azt a francia propaganda hírt, amely szerint a német csapatok elpusztították volna a Wimpy ütközet emeléküvét. Ezekben a körökben kijelentik, hogy az angol-francia propaganda újabb rágalomhadjáratáról van szó, amelynek célja az, hogy az amerikai és

kanadai német népet a német nemzet ellen uszítsák.

OLASZ ÉS SPANYOL TISZTEK LÁTOGATÁSA A NÉMET FRONTON

Berlinből jelentik: A Stefani ügynökség jelenti: A német hadseregparancsnokság megívására olasz tisztcsoport érkezett Berlinbe, hogy megtekintsék a nyugati frontot. Számos spanyol katonatiszt is hasonló célból Németországba érkezett.

Francia hivatalos jelentés

A június 2-án kiadott francia hadijelentés ezeket tartalmazza: Amikor kiadták a parancsot a Dunkerque felé való visszavonulásra, az angol és francia csapatok három fronton voltak elfoglalva és pedig Arras mellett St. Omernél, Valenciennesnél és Courtroinnál, ahol összeköttetésben álltak a belga hadsereggel. Az ellenség arra számított, hogy ezek a csapatok megadják magukat, de tévedett, mert a szövetségesek csapatai a legnehezebb feltételek mellett állandó harcra kényszerítették az ellenséget. Visszavonulásuk közben először a La Basse és Scarpe csatornák menti vonalat foglalták el, azután Lyst, Gravelines, Cassel, Yprest és Nieuportot, végül pedig Dunkerque közelében sikerült a harcot részben vízzel elárasztani. Minden egyes hadmozdulatot a legnagyobb rendben hajtották végre, annak dacára, hogy állandóan az ellenséges tüzés, légihaderő és harcikocsik közében álltak és szünet nélküli eredményes ellentámadások árán fedezték a visszavonulást. Ez a visszavonulás 20 napi szünet nélküli harc után kezdődött és váratlanul történt, mert Lipót király kapitulációja következtében a halszárny fedezetlen maradt. A francia és angol hadsereg történetében örökké emlékezetes marad a hősiességnek ez a példája. A csapatok vitézsége, meg nem törő erélye következtében azok a területi előnyök, amelyeket az ellenség szerzett, emberéletben és hadianyagban is nagyon drága volt. A német haderőnek súlyosak a veszteségei és a mi hadseregünk erkölcsi ereje nagyobb, mint bármikor volt és kétszen áll az újabb harcokra. A tengerpart felé visszavont csapatok legnagyobb része már hajóra szállt Dunkerqueben, ahol ellenállásunk tovább tart. Franciaország büszke lehet az északi hadsereg hős katonáira és vezéreire. Június 2-án a Somme és Aisne fronton a tevékenység csak tűzérési gépfegyvertűzésre szorítkozott. Június 1-én és 2-án repülőink leginkább az északi hadsereg ellátásával voltak elfoglalva, de ezenkívül számos nagyobb felderítést végeztek Treves környékén és a Fekete-erdőtől délre. Az ellenségnek a francia déli partok elleni támadása izzenkét gépébe került.

GORT TÁBORNOK VISSZATÉR

A HARCTÉRRÉ

Londonból jelenik: Lord Gort tábornok, az angol hadsereg főparancsnoka Angliába érkezésekor tisztjeinek üdvözlésére röviden ennyit válaszolt:

— Nem az én megérkezésem számít, hanem hadseregemé.

Jelentik még, hogy Gort tábornok csak rövid ideig tartózkodik Angliában és azután visszautazik a harctérre.

NÉMET EJTŐERNYŐSÖK PARIS KÖRNYÉKÉN

Stockholmból jelentik: A Stockholm Tidningen című lap jelentése szerint

Paris mellett elfogták az első három ejtőernyős német katonát,

Ezeket egy 13 éves francia gyermek fedezte fel Páris közvetlen közelében. Azonnal értesítette a rendőrséget, amely a német ejtőernyős katonát

XII. Pius pápa beszéde a biborosok testülete előtt

A Német Távirati Iroda jelenti: XII. Pius pápa a biboros testület előtt tartott beszédében megemlékezett

az igazságos, hosszantartó és becsületes béke kére vonatkozó előzetes magatartásáról.

Rátért ezután arra, hogy milyen erkölcsi és intellektuális értékek pusztulnak el és kijelentette, hogy

az igazságosság fogalmát mind nagyobb mértékben semmisítik meg és azt erőszakkal helyettesítik és fölébe helyezik az igazságszeretet elveinek.

Ezt igazolja az a tény is, hogy háborúba sodortak olyan nemzeteket, amelyek számtalanszor kijelentették békekészségüket. A pápa tanácsolta a hadviselő feleknek, hogy a háború ideje alatt se feledkezzenek meg azokról a kötelességekről, amelyekkel az emberiség iránt tartoznak és sajnálkozását nyilvánította amiatt, hogyan bánnak egyes helyeken a nem hadviselőkkel. Az Úristen tanuja lehet annak — folytatta a Szentatya — hogy amikor ezeket a valóban szükséges szavakat elmondom,

nem befolyásol elfogultság, amivel személyemet gyakran vádolják.

Egyetlen nemzet sincs biztosítva, hogy nem lesz a gyűlölet démonának áldozata. Minél több új terület kerül idegen uralom alá, annál inkább szükséges a jog és az igazság tiszteletbentartása.

A BRETONOK KÜLVÁLASZÁSÁRÓL

CIKKEZIK A B. Z. AM MITTAG

Zürichből jelentik: A Berliner Zeitung am

Reynaud rádiószozata az amerikai néphez

Párisból jelentik: Reynaud Paul rádióbeszédet intézett Amerika népéhez és köszönetét fejezte ki az amerikai Vörös Kereszt által nyújtott segítségért, amely még jobban kimélyíti a francia-amerikai barátságot. Utána Bullit, az Egyesült Államok párisi nagykövete beszélt, kijelentve, hogy ezekben a pillanatokban mindaz, amit a franciák és az amerikaiak nagyrabecsülnek, veszélyben forog. Az amerikai nép épp úgy érzi a franciák szenvedéseit, mint a saját szenvedését.

kat elfogta. A belügyminiszter jutalmul 2000 frankról kiállított takarékbetét könyvet ajánlódokozott a gyermeknek.

LONDON NEM ERŐSÍTI MEG A NELSON CSATAHAJÓ ELSÜLLYESZTÉSÉT

Londonból jelentik: A tájékoztatási minisztérium jelenti, hogy semmiféle értesítést nem kapott arról, mintha a Nelson csatahajót elsüllyesztették volna.

III. LIPÓT UNOKAÖCCSE, XAVER BOURBON HERCEG A SZÖVETSÉGESEK OLDALÁN

Párisból jelentik: Xaver Bourbon herceg, a belga önkéntesek szövetségének tagja és III. Lipót király unokaöccse, nyilatkozott az Intransigeant munkatársának és kijelentette, hogy

De Krahe tábornok és egy teljes belga hadosztály nem tette le a fegyvert,

bár erre parancsot kapott és a francia hadsereghez csatlakozott. A herceg a továbbiakban elmondotta, hogy milyen megdöbbenés fogta el a belga katonákat, amikor tudomást szereztek uralkodójuk eljárásáról és hozzátette, hogy azok a tisztek és katonák, akik át tudnak szökni Franciaországba, továbbra is a szövetségesek mellett fognak küzdeni. A herceg elbeszélése szerint az Albert-csatorna mentén öt csata folyt le és mind, egyik 2—3 napig tartott.

A német motorizált egységek rendkívül gyorsan nyomulnak előre

a tankelhárító ágyúk és a repülőgépek bombáinak tüzeiben. A belga tüzérség minden dicsőretet megérdemel.

Mittag legutolsó száma cikket közöl a Franciaországban élő bretonok ügyével kapcsolatosan.

A lap rámutat arra, hogy ez a kérdés úgy politikai, mint közjogi szempontból a nemzetközi körök érdeklődésének homlokterében áll.

A német lap megemlékezik arról, hogy még a világháború idején szeparatista mozgalom ütötte fel a fejét a franciaországi bretonok között, mert igen sokat kellett szenvedniük a franciáktól. Az a tény, hogy még most is több, mint nyolc millió breton él külföldön, legjobban bizonyítja, hogy az eltelt két évtized alatt nemcsak, hogy nem javult meg a helyzet, de jelentős mértékben súlyosbodott. Az 1916-ban kivégzett két breton szeparatista vezér: Debauvais és Mordeil emléke még most is élénken él a franciaországi bretonokban, akik most újból kikiáltják a jelszót a független Bretagneért. (Timpul.)

SORKÖTELESEK AZ EMIGRÁNS CSEHEK

Prágából jelenti a DNB: A Prágában megjelenő A—Z című lap rámutat arra, hogy egy francia hírszolgálati ügynökség közlése szerint minden Franciaországban tartózkodó, 18 évet betöltött cseh férfi köteles megjelenni a katonai felülvizsgáló bizottság előtt, mert ellenkező esetben a francia hadbírság elé állítják.

Ezzel kapcsolatban a cseh lap összehasonlítást tesz a franciaországi és a protektorátus területén élő csehek helyzete között. Az utóbbinak a német hatóságok intézkedései szerint nem kell katonai szolgálatot teljesíteniük és csak az a kötelességük, hogy tényleges módon együttműködjenek az enegiák és ellenállás megerősítésében, amely Németország jelenlegi harcában szükséges. (Rador.)

ELINDULT AZ ELSŐ AMERIKAI HADIANYAGSZÁLLITMÁNY

Washingtonból jelentik: Beavatott helyről szerzett értesülés szerint Roosevelt köztársasági elnök mérlegeli azt a javaslatot, mely arról szól, hogy az amerikai haditengerészet és hadsereg számos repülőgépet azonnal engedjék át a szövetségeseknek.

Washingtonból jelentik: A sürgős leszállításra készenálló amerikai repülőgépekből 310 darab kétmotoros bombavető gép és 300 különböző rendszerű,

ANGLIÁBAN BIZTOSRA VESZÜK AZ OLASZ BEAVATKOZÁST

Londonból jelentik: A Times Olaszország háborúba lépésének készülődésével foglalkozik és a következőket írja:

Az olaszok a nem haviselés állapotából háboru előtti magatartásba mentek át és az a céljuk, hogy a hadviselés megkezdésével fenyegetőzzenek. Az utóbbi hetekben a londoni és a párisi kormány hiába tájékoztatta Olaszországot közvetlenül és közvetve, hogy

kész Olaszország jogos követeléseit kielégíteni.

A dugáru ellenőrzés terén a szövetségesek kényserülve voltak, hogy a legnagyobb mértékben eleget tegyenek Olaszország szükségleteinek. A dugáru ellenőrzésre vonatkozó egyezmény már a megoldás állapotában volt és mindkét félre kedvezőnek mutatkozott. Ez újabb bizonyítéka annak, hogy a szövetségesek a minimumra igyekeztek csökkenteni azokat a surlódási felületeket, amelyek Olaszországnak ártottak.

Az olasz kormány azonban visszautasította az együttműködést. A brit hatóságok ennek ellenére még mindig készen állnak az egyezmény megkötésére,

de nem lehet azt várni, hogy a jóakarát csak egyik részről nyilvánuljon meg. A Times diplomáciai szerkesztője megjegyzi, hogy a háboru felelősségét és az európai nemzetek újabb elszegényedéseért, a felelőséget az olasz kormány viseli. Anglia fegyverre, fegyverrel fog válaszolni. Eppen úgy, amint fegyvert fogott, hogy választ adjon a német támadásra. Anglia el van határozva arra, hogy ellenszegüljön Németországnak.

Az olasz külügyminiszter lapja szerint Olaszország nem maradhat ki a háborúból

A Német Távirati Iroda jelenti: Ansaldo, a Teleggrafo című római lap főszerkesztője, ismert újságíró és politikus, aki gyakran a külügyminiszter véleményének ad kifejezést, vasárnap rádióbeszédet intézett az olasz hadsereghez és

leszögezte Olaszország hadicéljait, amelyek: Tunisz, Korzika, Gibraltár és Szuezt.

Az egész világ tudja, — jelentette ki Ansaldo, — hogyan bánnak az olaszokkal 50 év óta Tuniszban. Gibraltárban az angolok uralják az erődöt, Szuezt pedig rendkívül drága átkelőpont. Korzika, Tunisz, Gibraltár és Szuezt képezik az Olaszország elleni katonai ellenőrző pontokat és ezeknek el kell tűnniök.

Olaszországnak minden áron meg kell szereznie akciószabadságát a Földközi-tengeren, bármibe kerül is, hogy megszerezzük a katonai győzelmet. Nevetséges lenne azt várni, hogy követeléseinket kérelmünkre teljesítsék.

Ansaldo ezután Olaszország belső készülődésével foglalkozott és megállapította, hogy **a mozgósítás a legteljesebb mértékben folyik és nem elsietett mozgósításról van szó, hanem egy pontosan előkészített munkáról, ami a legnagyobb nyugalommal folyik. A Duce jelszava: „Hit, bizalom, engedelmesség és harc”. Egy olyan nép, mint**

az olasz, nem maradhat ki abból a háborúból, amely most folyik a nagyhatalmak között és amely eldönti Európa sorsát is.

Ha Olaszország nem lépne be a háborúba, úgy önmagát diszkvalifikálná. Olaszországnak foglalkoznia kell követeléseivel, harcolnia kell, hogy megszerezze függetlenségét a tengeren.

AZ OLASZ TRÓNÖRÖKÖS ÁTVETTE A FŐVEZETÉST

Berlinből jelentik: A német lapok feltűnő beállításban közlik, hogy az olasz trónörökös csapatai fővezérletének átvételére Torinóba utazott.

A SVÁJCI SAJTÓ SZERINT FRANCIAORSZÁG ELLEN INDUL TÁMADÁS

A svájci sajtó véleménye szerint kevés a lehetősége annak, hogy a szövetségesek megállapodásos békét kössenek, miután ez a jelenlegi helyzetben egyenlő volna a kapitulációjukkal. A Gazette de Lausanne berlini semleges körökből úgy értesül, hogy az Angliába való partraszállás néhány előkészítést igényel. Ebben a válságos időszakban a német hadvezetőség folytatja offenzíváját Franciaország ellen, kísérletet téve, hogy megközelítse Páris és legyőzze Franciaországot, mielőtt Angliát megtámadná.

**Itt vagyok én,
hogy bőrét
megedzzem!**

NIVEA Éucerit fárfalmu, a bőr erősítő szere. Erre van az Ön bőrének szüksége, hogy egészséges maradjon. Csak egészséges bőr szép és szép is marad. Tehát ne feledje legalább naponta kétszer bőrét NIVEA-val ellenállóvá tenni.

207

Európa feletti uralmának, amelynek megvalósítása esetén a többi országok hűbéres állapotba süllyednének.

lenti: A Gibraltár visszakövetelésével kapcsolatos tüntetésekkel szemben Serrano belügyminiszter szigorúan utasította a rendőrséget, hogy erőlyesen lépjen közbe és

a tüntető csoportokat minden incidens nélkül szétszórta.

Mértékadó körökben gyermekes eljárásnak minősítik ezeket a tüntetéseket és megállapítják, hogy az Azanar által írt cikkek elegendőek ahhoz, hogy Angliával megértessék Spanyolország céljait és ezért nincsen szükség tüntetések megszervezésére, amelyek Spanyolország érdekei ellen vannak.

EGYIPTOM ANGLIAVAL HALAD

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség jelenti: A Kairóban megjelenő Musavar című lap leszögezi, hogy Egyiptom helyzete mindenben megfelel az Anglia és Egyiptom között aláírt egyezménynek. Ha Nagybritannia háborúba lépne egy másik nagyhatalommal, úgy Egyiptomnak kötelessége lesz ugyanolyan intézkedéseket foganatosítani ezzel a hatalommal szemben, mint Németország ellen, ami a diplomáciai viszony megszakításával járna.

A HELYZET MEGÍTÉLÉSE LONDONBAN

A Reuter diplomáciai levelezője szerint Sir Percy Lorain római angol nagykövete a hét végén Ciano gróf olasz külügyminiszterrel tárgyalt. Londonban hangsúlyozták, hogy az olasz-angol viszony változatlan maradt. Ami Spanyolországot illeti, feltehető, hogy semleges marad, miután a diáküntetéseknek nem kell nagy jelentőséget tulajdonítani. Az orosz viszony kérdésében Cripps még mindig Athénben tartózkodik, de rövidesen folytatja útját Moszkvába.

SPANYOLORSZÁGBAN CÁFOLJAK A TÜNTETÉSEKET

Madridból jelentik: A Havas-ügynökség je-

LEGUJABB

Negyven halottja van Páris bombázásának

Párisból jelentik: A Havas-ügynökség jelentése szerint a francia fővárosnak német repülőek által történt bombázása száz áldozatot követelt. Negyven ember életét veszítette. William Bullitt, az Egyesült

Allamok nagykövete hétfőn annak a helynek közelében tartózkodott, ahol a légi támadás alkalmával bomba esett.

Nagyszabású német offenzívát jelzett a londoni rádió

Londonból jelentik: A londoni rádióállomás hétfőn délután 5 órakor közölte, hogy brit katonai körök szerint a németek nagyszabású támadás előkészítésén dolgoznak. A német vonalak mögött jelen-

tős csapatmozdulatokat figyeltek meg. Egyébként mindkét részről élénk felderítő tevékenység volt folyamatosan. A szövetséges légi haderő ellenőrző az ellenséges területen levő útvonalakat.

Halifax lord az angol-portugál barátságról

Londonból jelentik: Halifax lord külügyminiszter az angol-portugál társaság ebédjén beszédet mondott és többek között a következőket jelentette ki:

— Naponta megismétlődő példákban látható, hogy a brit légi haderő és tengeri flotta hősiességéről tesz tanubizonyosságot. A brit fegyverek értéke semmit sem csökkent és katonáink vitésége teljesen egyenlő azok cselekedeteivel, akiknek tettei aranybetűkkel vannak megörökítve Anglia történelmében. Ma is, mint a múltban számtalanszor a sziget lakói

maguknak tartották fenn azt a jogot, hogy teljes hittel harcba induljanak és megvédelmezzék a kis és nagy nemzetek jogait, hogy emberséges életfeltételeket teremtsenek. A háborúban, amelyben óriási jelentőségű kérdések forognak kockán, kétség sem férhet ahhoz, hogy Portugáliában megértő s lojális barátokra találunk és ez a lakosság megértéssel van az iránt az ügy iránt, amelyért harcolunk. Anglia és Portugália öt évszázadon keresztül a legteljesebb barátságban élt együtt és remélem, hogy ez az együttélés a jövőben is virágozni fog.

Szenzációk a harmadik kerületben:

Rákkutató társaság, a hűség jutalma halálbüntetés, a török basa és huszonhárom felesége

Az Erzsébetváros népét most három érdekes esemény is foglalkoztatja egyszerre. Sietve megmentjük ezeket az utókor számára. Az első történet hőse

a rákkutató társaság vezetője.

Két régi vágású purger halad az uccán. Ezek beszélgetését hallgatjuk.

— Hallottad, — mondja az egyik, — hat esztendei távollét után hazajött a Kelemen Stefi. Ne mondd! Biztosan becsavarogta a félvilágot.

— Az biz sok felé járt. De vitte is valamire. Most egy rákkutató társaság tagja, sőt, hogy úgy mondjam, vezetője.

Az újságíró felfigyel. Micsoda? Az Erzsébetvárosból nagy tudós került ki? Rákkutatással foglalkozik? Amíg így töpreng, megáll, közben a két polgár eltűnik. Valamely házba nyit-hattak be, vagy befordultak a mellékuccába. Az újságíró azonban a kapott fonalat nem ejti el. Szalad a népesedési hivatalba, lefizeti az illetéket és csakhamar megtudja Kelemenék címét. Rohan vissza a kültelekre és a cím alapján éppen abba a házba kopogtat, amely előtt a beszélgetést hallotta. Egy öreg néni talál a roz-zant ház gyomos udvarán.

— Jónapot kívánok. Kelemen ural szeret-nék beszélni.

— Nincs itthon. En vagyok az anyja.

— Hallottam, hogy hat évi távollét után hazajött a fia.

— Haza végre, a haszontalan, — válaszolta az öreg néni, aki furcsán becézte fiát.

— Nagy tudós lett belőle.

Értelmetlenül néz. De az újságíró folytatja:

— Rákkutatást végez, igaz?

— Hát ez igaz.

— Tehát mégis nagy tudós. Láthatnám a laboratóriumát?

— Nem tudom, mijét akarja látni az úr. Nincsen annak semmije.

— Műszerei csak vannak, amikkel a rák után kutat?

— Fenét. Pusztá kézzel teszi.

Egyik szó a másikba fűződik és a mérges anyótol az újságíró végre megtudja a színigazat. Kelemen Stefi hat év előtt elködörgött a háztól. Hírét se hallották, pedig kiderült, hogy a közelben bujdosott, Aurélházán, Románszent-mihályon, Szentmártonban. Több, magához hasonlító jópipával együtt rák után kutat a Begában. Így tagja és vezetője a rákkutató társaságnak. Jelenleg éppen a piacon van, hogy a tegnap felkutatott rákokat értékesítse.

A másik érdekes erzsébetvárosi történetnek az lehetne a címe, hogy

a hűség szomorú jutalma.

A történet színhelye a hajdani Niemetz-féle kertészetből kihalított telkek egyike. Ez a telek még nem talált gazdát és a csödtömeggondnok-ság őrt tart rajta. Az őr vigyáz a telken levő fákra, növényekre, virágokra. Baranak Pistának hívják az őrt, akinek feladata teljesítésében két segítőtársa is van, az egyiknek Pubi, a másiknak Fofi a neve. Kutya mindkettő.

Tegnapelőtt az őr egyszerre csak azt látja,

hogy egy Kertész Pali nevű fitalembert kereszt-tülmászik a telek drótsövényén, odamegy a telek közepén álló hatalmas bodzafához és szorgo-san dézsmálja annak virágát.

— Hé, nem szabad lopni, — kiált az őr.

— Fogja be a száját, — felesel vissza a bodzaszedő.

Az őr kötelességének teljesítése közben épen-séggel nem hajlandó a száját befogni és ismét-ten és erőlyesen felszólítja Kertészt, hagyja el a telket és menjen, amerre a part szakad. Kertész Palit azonban nem olyan fából faragták, hogy parancsolni hagyjon magának. Abbahagyja ugyan a bodzátépést, de csak azért, hogy neki-menjen a nálánál gyengébb örnek, akinek neki-ugrik és a földre teperi.

A két kutya látja gazdájának veszedelmét, éktelen ugatásba kezd. Amikor a csaholásnak nincsen eredménye és Kertész tovább püföli az őrt, Pubi nagy dühében nekiveti magát a gaz-dája fölé hajló Kertész ieggömbölyűbb részé-nek, olyan alaposan harap beleje, hogy a nadrág jó darabja is a fogai között marad. Kertész Pali fájdalomában nagyot ordít, átveti magát a drót-kerítésen és káromkodva, fenyegetőzve a rendőrségre megy.

Bepanaszolja az őrt, akinek a kutyája meg-harapta. Azt persze bölcsen elhallgatja, hogy a körülkerített telken történt az egész és pedig azért, mert a más bodzájának dézsmálásában akadályozták.

A rendőrség érintkezésbe lép a városi gyeptelleppel és kimondták az intézkedést: Pubi kutyát elviszik a pecérlegények és a villamos szé-ken kivézik.

Szegény Pubi hűségéért halálbüntetést kapott.

A harmadik újszerű erzsébetvárosi törté- net arról szól, hogy

Szedlacsek úr felásatta a kertjét.

Szedlacsek Ferenc, aki valamikor fiákeres volt Erzsébetváros egyik forgalmas uccájában kores-máros lett. Szedlacsek a mások szomszúságából szép vagyonra tett már szert és egyre-másra vásárolja a házakat és a telkeket.

Legutóbb vízmosásos, szikes területen vá-sárolt telket. Elhatározta, hogy azon konyha-kerítészetet rendez be. Erre a célra azonban az ilyen területet alaposan fel kell ásni és megfor-gatni. De ez sok pénzbe kerül, amit Szedlacsek meg akart takarítani és meg is takarított.

A telke köré magas deszkakerítést húzatott. Semmi rés nem volt sehol és nem lehetett be-látni. A kerítés négy oldalán nagy táblákat akasztott ki, amelyeken az összes itt használatos nyelveken mindenkit figyelmeztetett:

— Szigorúan tilos a belépés!

Igaz, hogy a kerítésnek sehol nem volt aj-taja, de az erzsébetváros külső részén a belépést gyakorta a kerítésen át is úzik.

Nemsokára kiderítetlen forrásból kiindulva az emberek egymásnak suttogták:

— Az a telek, amelyet Szedlacsek körülke-ritett, valamikor nevezetes hely volt. Kétszáz-ötven esztendő előtt, amikor a Bánságban még török uralom volt, ott állott a temesvári basa kastélya és a kastélyban huszonhárom szépsé-

ges asszonya volt. Amikor aztán jött Savoyai Jenő herceg hadserege, a török basának és hu-szonhárom feleségének csak annyi ideje volt, hogy pusztá életét megmentse. Mielőtt megfu-tottak, rengeteg aranyat és ékszert mélyen elás-tak a földbe és a kastélyt fölgyújtották. A kas-tély tövig égett és pernyéjét is régen elhordta a szél. Az emberek meg is feledkeztek róla, hogy a basa kastélya a drágaságokkal hol állott. Szed-lacsek a padlason talalt egy régi könyvet, abban volt megírva a kastély pusztulása, a török basa és huszonhárom nőjének megfutamodása és a pénz és a drágaságok elásása. Most bizonyosan azért zárta körül kerítéssel a telket, amelyre ti-los a bemenet, mert a kincset ki akarja ásni.

Egyre jobban terjedt ez a titokzatos suttogás. Úgy terjedt, mint a vízbe dobott kavics nyo-mán a hullám, amelynek gyűrűi egyre inkább szélesednek.

És sötét éjszakákon sötét emberek másztak át a magas kerítésen. Mindegyik ásót vitt magá- val. És ástak és keresték a kincset. Ha nem ta-láltak egyik helyen, azzal vigasztalták magukat, hogy meglelik a másik ölnön. És bizony két hét alatt alaposan fölásták az egész telket és annak földjét méternyi mélységben megforgatták. Per-sze, aranypénzt és ékszert nem találtak. Nem is mentek többé bosszúságukban tájára sem e te-leknek.

Szedlacsek pedig megcsinálta rajta a bolgár kertészetet, miután a kerítésre már ajtót is té-tetett, zárosat, amelyen át maga jár munkásai-val a telekre.

Már van ott rengeteg saláta, spárga, friss krumpli, borsó és egyéb.

Azok pedig, akik a kertet potyára fölásták, mind haragszanak azokra, akik a fülükbe sut-togták a basáról, a török asszonyokról és a drá-gaságokról szóló mesét.

Eddig még senki sem jött rá, hogy ezt a me-sét elsőnek bizalmasan Szedlacsek csaposa me-sélte el az egyik törzsvendégnek.

Kolum Bácsi

CAPITOL mozi

Ma és következő napokon a szezon legna-gyobb történelmi filmje:

Alexandre
DUMAS

A vasálarcos
JOAN BENNETT
LOUIS HAYWARD

Előadások kezdete 6 és negyed 10 órakor.

APOLLO mozi

A 13 álarcos titka

II. rész.

A városi hatóság nyilvánosságra hozta a júniusi maximális árakat

A királyi helytartóság — miként megirtuk — megállapította a Temesvár város területén 1940 jú-niusban érvényes maximális árakat. A polgármesteri hivatal most hirdetményt adott ki, amelyben a la-kossággal közli az összes júniusi maximális árakat.

Lisztárak különként a malomban: 4-es számú liszt 11, 6-os számú liszt 8 és 7-es számú liszt 7 lei, a viszontárúsítóknál 4-es számú liszt 11.50, 6-os szá-mú liszt 8.50 és 7-es számú liszt 7.50 lei. A viszont-árúsítóknál vásárolt liszt árában benne van a pa-pírzsacskó ára is, a malomban vásárolt liszthez a zsá-kot, valamint a szállítást maga a vásárló fizeti.

Kenyérfarak különként: 4-es számú lisztből ké-szült kenyér 12 lei, 6-os számú lisztből 8.50 lei és

7-es számú lisztből 7 lei. A pékek három kilónál nagyobb kenyeret nem süthetnek.

Húsárak különként: marhasült 32, első osztályú leveshús 28, másodosztályú leveshús 24, első osztá-lyú juhús 20, másodosztályú juhús 18 lei, olvasz-tott zsír 58 lei. A nyomtaték tíz százaléknál több nem lehet.

A bab maximált ára különként 16—18 lei, elül-tetésre kiválogatott bab 20 lei, közönséges só 2.75, örölt só 2.95, finom különleges asztali só 4.50 lei. A napraforgó olaj literje a gyárban 49, viszontárúsító-nál 49—51 lei. A petróleum ára literenként 4.50 lei.

Az éttermi menü első osztályú vendéglőkben 38 —44, másodosztályú vendéglőkben 28—33 és a har-mad osztályú vendéglőkben 22 lei.

Egy király tragédiája

Lipót belga király ismét visszatért Brüsszelbe és bevonult gyönyörű palotájába, amelyet huszonkét nap előtt hagyott el. Útja rommá lőtt városokban, gránátöcsérekkel felszántott mezőkön, használatlan utakon vezetett és amerre a gépkocsi vitte, emberi és állati hullák bámultak utána némán és egykedvűen, mint mozdulatlan bábuk a szörnyű bábszínházban. Huszonkét napig volt csak távol a pompás kastélytól és ezalatt lelkében egy világ omlott össze és összeomlott egy egész ország is. A fiatal király uralkodását tragikus események tették szomorúvá. Apja, Albert turistakirándulás alkalmával lezuhant egy szikláról és meghalt. Ez mélyen megrázta Lipótot, aki érzőszívű és erősen szentimentális férfi. Azután jött feleségének a halála. Ifjan, friss szépségében halt meg ez a bájos északi hercegnő. A királyi férj és feleség egyszerű utasként minden kíséret nélkül autóturára ment Svájcba. A sors kiszámíthatatlan akarata nekivitte a gépet egy fának, a királynő ott maradt holtan az országuton, a király pedig súlyos sebesülten került haza. A megrázó szerencsétlenség méginkább megrendítette Lipótot, aki hetekig buskomor volt és talán eldobta volna magától az életet, ha nem tartotta volna vissza az apai kötelesség, felnevelni az árván maradt két kisgyermeket.

A nagypapa, néhai II. Lipót király hosszú időt élt és érdekes embernek ismerte egész Európa. Mulaságos, kicsapongó férfi, bőkezű vendége a párisi mulatónak, szép barátnőket tartott és szerelmi ügyeiről állandóan írtak a lapok, sokszor nem éppen hízelgően és tapintatosan. II. Lipótról még egy jellemző dolgot említ fel a történelem: páratlanul nagyszerű üzletember volt. Merész és hazárd tőzszejátékos. Ugyanugy ismerte a párisi tőzsde árfolyamlapját, mint a Trocadero borlapját. Óriási vagyont szerzett nem éppen korrekt manőverekkel és ügyes spekulációval megszerezte az afrikai Kongót is, mégpedig eltérően a többi gyarmatosító hatalmaktól, nem fegyverrel, hanem pénzen. Amikor meghalt, végrendeletében milliárdjait és gyarmatait Belgiumra hagyta, amely beléphetett a gazdag államok sorába. Fia, I. Albert, a mostani király apja, teljesen más ember volt. Tetőtől talpig katona. Még pedig kemény és energikus katona. Békés, nyugodt családi életet élt, tőzsdére sohasem merészkedett, szabad idejét katonái között töltötte. Amikor 1914-ben országát előzönlítették a német csapatok, együtt harcolt a szövetségesekkel. Pillanatig sem gondolt kapitulációra, hitt a Győzelemben, bizott népe felszabadulásában és az események őt igazolták. Amikor a háború végén visszatért hazájába, az egykori virágzó ország helyén romhalmazt talált. És Albert hallatlan energiával és lelkesedéssel megszervezte az újjáépítést. Belgium tíz év alatt kiheverte a világháborút.

III. Lipót semmit sem örökölt apjától és nagypapjától. Sem hazárd szellemet II. Lipóttól, sem katonás fegyelmet I. Alberttól. Csendes, halkszavú álmodozó fiatalember. Lobogóhajú, olyan művészfürész, inkább tinik hegedűvirtouznak vagy festőművészeknek, mint katonának. Filmhíradókban gyakran lehetett látni, amint felavat valamilyen esatornát, új hidat, alapköt helyez el, vagy kórházat látogat meg. Az egyenruha rosszul állt rajta, sapkája állandóan félrecsúszott, csak frakkban vagy uccal ruhában volt elegáns. Népe szerette, kedvelte mint egy kellemes és rendes ifjú férfit, de nem látott benne nagy uralkodót, miként valójában nem is volt az. Ez a borzalmas háború tépett idegekkel, félelemben és aggodással telten találta. Kis országa két óriási ellenfél közé bekelten fekszik, mint veszedelmes ütköző pont. Amikor a német hadüzenet hírére közölték vele, megpróbált — életében először és utoljára — erős lenni. Apja példája állott előtte és maga is elindult a harcba, úgy mint 1914-ben Albert király. Borzas hajára feltette az acélsisakot, derekán átfűzte a rohamszíjat, de katona szívet nem szállíthatott az udvari szabó. Tizennyolc napig bírta csak a fáradságát, a vért, pusztulást, könnyet és jajkiáltást, azután összeroppant. III. Lipót szemét elborították a könnyek, amikor holtakat és sebesülteket, meg lerombolt házakat látott. Nem bírta tovább idegekkel és letette a fegyvert.

Hogy helyesen vagy helytelenül cselekedett-e, ez már a történelemre tartozik. Az egyik oldal azt állítja, hogy bölcs volt, mert minden további ellenállás hiabavalónak látszott és megkímélte népét további katasztrófától. A másik tábor viszont árulóknak bélyegzi, aki a veszedelem idején cserbenhagyta országát és az általa kinevezett kormány trónfosztottak jelent ki. A szenvedélyeknek ebben a végzetes harcában fáradtan, elhagyottan és kissé talán értelmetlenül áll Lipót király. Hatalmas, de egyben felelősségteljes örökséget vett át elődjétől, ahhoz azonban már gyenge volt, hogy ezt meg is tarthassa. Az idegek háborújának első sajnálatraméltó áldozata.

Károly Sándor.

A Nemzeti Gárda ünnepélye a színházban

A Nemzeti Gárda színházi kultúrünnepe, — amelyről előzetesen megemlékeztünk — nagyszabású keretek között folyt le. Dragoi Sabinnak a csendőrezred zenekara által játszott indulója után Murariu Gheorghe kapitány, a Nemzeti Gárda temesvári parancsnoka megnyitó beszédet tartott, majd különböző szavazatok, nemzeti táncok és énekek következtek és a műsor a királyhimnussal véget ért. A nagyszámú közönség soraiban ott voltak többek között Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkár, Baran Coriolan dr. főpolgármester, Madancovici Nicolae ezredes, a Nemzeti Gárda tartományi parancsnoka, Bogdan Anton dr. képviselő, a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának temesvári elnöke és mások. A jövődimet a hadfelszerelési alap javára ajánlják föl.

Olaszellenes hangulat Londonban

Párisból jelentik: A lapok londoni jelentései szerint Angliában kiélesedett az olaszellenes hangulat annak ellenére, hogy mindent elkövetnek ennek megakadályozására.

A Hyde parkban olaszellenes nagygyűléseket tartottak és számos üzemből és gyárból felmondás

nélkül elbocsátották az olasz alkalmazottakat. A londoni lapok azt hiszik, hogy az olasz beavatkozást Mussolini miniszterelnök ultimátuma fogja megelőzni, amelyben olyan követeléseket támaszt, amelyeket a szövetségesek előre elutasítottak. Londonban nem tagadják, hogy az olasz beavatkozás igen súlyos hónapokat fog hozni.

Gafencu Grigorie bucsuja a külügyminisztériumban

Gigurtu külügyminiszter kijelentette, hogy a külpolitika továbbra is az eddigi irányvonalon halad.

Bucurestiből jelentik: Hétfőn délből a Sturza palotában megtörtént Gigurtu Ion mérnök, az új külügyminiszter beiktatása. Gafencu Grigorie volt külügyminiszter, a külügyminisztérium tisztviselői és a külföldi, valamint a belföld sajtó képviselői jelenlétében. Gafencu volt külügyminiszter beszédében a következőket mondotta:

— Harmadikban törtéink, hogy bucsut mondok Önöknek és hogy eltávozzon ebből a házból, melyhez ebben a súlyos időben továbbra is minden gondolatom fűz. Nines idő most a sok beszédre és csak köszönetet akarok mondani Önöknek bizalmukért és szeretetükért, amelyet irányomban tanusítottak és amellyel segítettek nekem, hogy az uralkodóval és az országgal szembeni kötelességemet becsülettel és odaadással teljesíthetem. Különös köszönetemet

fejezem ki legközvetlenebb munkatársamnak, Greteanu és Grigorcea uraknak, akiknek hozzájárulása, tapasztalatai és barátsága lehetővé tette, hogy minden körülmények között számíthattam rájuk. Meg vagyok győződve arról, hogy ugyanezzel a bizalommal és odaadással fognak viseltetni utódom, Gigurtu miniszter ur iránt, aki intelligenciával és mély hazaszeretettel fogja vezetni továbbra is külpolitikánkat ugyanolyan irányvonalonak mellett, mint amelyek eddig is fennállottak. Tudjuk és érezzük, hogy ettől a külpolitikától függ legnagyobb részben az ország biztonsága és jövője. Eppen ezért kicsinynek és nagynak, a közelben és a távolban fel kell sorakozni az uralkodó köré és követni kell az ő legmagasabb utmutatásait, hogy így szolgáljuk a királyt és az országot.

Gigurtu válaszában a következőket jelentette ki:

— Uram, köszönetet mondok Gafencu miniszter urnak hozzám intézett szavaiért. Az ő működése közismert. Ő volt az, aki a legnehezebb időkben rátermettségével, tehetségével és minden készségével vezette ezt a minisztériumot és

biztosította számunkra az annyira óhajtott nyugalmat és jó egyetértést a szomszéd országokkal.

Ma veszem át a miniszter ur kezeiből a külügyminisztérium vezetését és kitzított céloom az, hogy a külügyminisztériumunk tevékenysége öfelsége, a király utmutatásai alapján, mint eddig,

továbbra is ugyanolyan irányvonalon haladjon és pedig a béke, a függetlenségünk és határaink megvédése, valamennyi nemzettel, de különösen szomszédainkkal való jó egyetértés fenntartása érdekében.

Ehhez a politikához a megértés szellemére van szükség és ahhoz is, hogy nevezetűnk életérdekeit, földrajzi helyzetét és történelmi fejlődését, valamint közgazdasági szerepét figyelembe vegyük. E politika érdekében fogom felhasználni minden erőmet. Boldog vagyok, hogy ebben az állásban, amelynek vezetésére az uralkodó magas bizalmából engem jelölt ki, olyan munkatársakra találtam, akiknek tapasztalataira mindekor épp úgy számíthatok, mint előzőm számított.

A közlekedésügyi minisztériumban ma történt meg Macovei Ion miniszter beiktatása. A minisztériumot Gigurtu miniszter adta át és rajta kívül még Gr. Perieteanu, a CFR igazgató tanácsának elnöke mondott beszédet.

Elesett a northumberlandi herceg

Londonból jelentik: A northumberlandi herceg 27 éves korában mint tartalékos főhadnagy a harctéren elesett. Azelőtt a légügyminiszter parlamenti magántitkára volt. (Rador.)

Előkelőségek az Erdélyi Szépművészeti Céh pavillonjában

Budapestről jelentik: Hétfőn tartották meg Budapesten az első könyvnapot. Az erdélyi Szépművészeti Céh Szervita téri pavillonjában megjelent gróf Teleki Pál magyar miniszterelnök és gróf Csáky István magyar külügyminiszter, akik hosszasan elbeszélgettek az erdélyi írók néhány képviselőjével. Ugyancsak meglátogatta a pavillont a délelőtti órákban Crutiescu budapesti román követ is, aki a céh tagjaival szintén hosszabb ideig társalgott.

Weygand tábornok utódja Ankarában

Ankarából jelentik: Mittelhauser tábornok, az északi francia hadsereg parancsnoka Carpentier ezredes társaságában Beyruthból jövet repülőgépen Ankarába érkezett. A két magasrangú francia tisztet a repülőtéren a török hadsereg több vezető tagja és egy dicszázad fogadta. (Rador.)

= HIREK =

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közfizetőknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

78-10 és este 10 óra után: 28-1/

Az inasfiúk szomorú sorsa

— melyről legutóbb megemlékeztünk — élénk visszhangot keltett számos olvasónk szívében. A kicsi tizenhárom esztendő pékinast, aki sírva cipelte fel-nőtt munkásnak is terhes kosarát, több előfizetők is látta és a méltatlankodás hangján emlékezik meg az esetről a szerkesztőséghez adott jelentésekben. Ismételten hangoztatják, hogy a sanyargatott állatok oltalmazza az állatvédőegyesület, azonban az embertelenül megkínzott serdülőfélben levő inasokkal serki nem törődik.

Pedig az inasokat is törvény védi. Az ipartörvény második fejezetének a munkaadó és az inas viszonyáról, a munkaadó és az inas kötelességeiről szóló szakaszai szépek és hangzatosak, de hány mester és mesternő van, aki ennek a törvénynek harmincadik, harmincegyedik és harminckettedik szakaszait ismeri és betartja? Ha a mesterek a törvény szakaszait ismernék és betartanák, akkor nem fordulhatnának elő a kis pékinas történetéhez hasonló szomorú esetek.

A törvény világosan előírja, hogy az inas napi munkaideje nyolc óra és ebben az időben benne van az inas iskolában eltöltött idő is. Ezzel szemben azonban sok mester tíz, tizenkét, sőt ennél is több óráig dolgoztatja naponta inasát. Sok inas tessék lakik munkahelyétől és oda-vissza hosszú és fárasztó gyalogutat is keli megtennie. Vannak inasok, akik este kilenc, sőt tíz óra után mehetnek csak haza. Arra nem gondol senki, hogy ez egy kis fiú számára sem biztonsági, sem erkölcsi okokból nem volna szabad. Az ipartörvény kimondja, hogy a kiskorúak és a nők védelméről szóló törvény az ipari tanoncokra is vonatkozik.

Ha van törvény, azt be is kellene tartani. Mindennemű törvény betartásáról ellenőrök gondoskodnak. Miért nincsenek ennek a törvénynek is ellenőrei?

— **Öfelsége és Mihai nagyvajda a lóversenyterén.** Bucurestiből jelentik: Öfelsége II. Carol király és Mihai nagyvajda tegnap megjelentek a beneasai lóversenyterén és végignézték a román derbyért folyó futtatásokat.

(—) **Ramneantiu Marius szigurancafőnök kitérítése.** Ramneantiu Marius, a temesvári rendőrség szigurancahivatalának főnöke, a rendőrség szolgálatában szerzett érdemei elismeréséül a hűség és férfiaság érdemrend elsőosztályú kitüntetését kapta. A kitűnő rendőrtiszt éveken keresztül áll már a temesvári állambiztonsági hivatal élén és ezen idő alatt teljesített szolgálataiért kapta most a legmagasabb királyi kitüntetését.

— **Június nyolcadikának megünneplése.** Június nyolcadika, II. Carol király Öfelsége trónralépésének tizedik évfordulója, amely szombatra esik, nemzeti ünnep és ezen a napon általános munkaszünet van. A szombati nemzeti ünnepet az egész országban megünneplik és ebből Temesvár városa is méltó keretben kivésti részét. Az összes temesvári templomokban hálaadó istentiszteleteket tartanak és a hivatalos istentiszteletet a józsefvárosi görög keleti román székesegyházban lesz. Marta Alexandru dr. királyi helytartó az ünnepi istentiszteleten való részvételre a hatóságok, testületek és intézmények vezetőinek tegnap küldötte a meghívókat.

(—) **Orvosi hír.** Dr. Burian sebész hazaérkezett és újra rendel. I., Str. Galati 2. Telefon: 15-10.

(—) **Leharapta apja ajkát.** Bosescu Iosif lugosi uccasapró részegen szóváltásban keveredett az apjával, akit megtagadott és leharapta az ajkát. Az idős embert súlyos sérülésével kórházba szállították.

(—) **Fiatallány eltűnése.** Kövér Mihály lugosi munkás az ottani rendőrségen bejelentette, hogy Katalin nevű, tizenhét éves leánya napok előtt eltűnt hazájából és azóta nyomtalanul eltűnt.

Cáfolják Szaloniki megszállásának előkészületeit

Athénból jelentik: A Reuter-ügynökség jelentésként: Mértékadó helyen a leghatározottabban cáfolják azt a külföldi hírt, amely szerint a szövetségesek előkészületeket tettek a patraszál-

lásra Szalonikiben, valamint azt is, hogy a görög kikötők és vasutak angol ellenőrzés alatt állnának.

(Rador.)

Teljes egyetértésben ült össze a Balkánszövetség gazdasági konferenciája

Belgrádból jelentik: Az összes jugoszláv lapok hosszú cikkeiben számolnak be a Balkánszövetség nyolcadik gazdasági ülésének megnyitására. A Vreme ezeket írja: A politikai és gazdasági helyzet, valamint a borzalmas háború, amely Nyugateurópában folyik,

rendkívüli fontosságot kölcsönöz a Balkánszövetség gazdasági tanácskozásainak.

Alkalom nyílik majd arra is, hogy a Balkán-államok együttműködését és békekészségét nyilvános-

ságra hozzák. Vasárnap a külföldi bizottságok tagjai ellátogattak az Avala-hegyre és megköszörözték az Ismeretlen katona, valamint az oplenáci királyirokat.

Athénból jelentik: Az Estia című görög lap a Balkán szövetség gazdasági konferenciájával foglalkozva megállapítja, hogy az európai események semmiben sem módosították azt a különös bizalmat és a barátságot, amely a Balkán szövetség tagállamai között fennáll.

(Rador.)

Churchill kedden beszédet mond

Londonból jelentik: Azt hiszik, hogy Churchill angol miniszterelnök kedden beszédet mond és ez alkalommal a háborús helyzetről történő beszámolójában kitér mindazokra az eseményekre, amelyek a szövetséges csapatokat a Flandriából való visszavonulásra készítették.

Kasszafurók kirabolták egy üzlet pénzszekrényeit

A gyárvárosi Badea Cartan tér és Simeon Barnuti uca sarkán levő Kohn Ignác és Trsa gyarmatárüzletében kasszafurók jártak, akik feltörték a pénzszekrényeket és nagyobb összeget zsákmányoltak. A betörők a szomszédos ház padlásán kezdtek meg munkájukat. Áttörték az üzlet fölötti tűzfalat, majd felbontották a mennyezetet és azután leereszkedtek az üzlethelyiségbe. A betörők az üzlethez tartozó irodákban megfúrták a pénzszekrényeket. Az egyikben húszezer lei értékű bélyeget találtak, míg a másik pénzszekrényben tekintélyes pénzüsszeget bukkantak, amelyet magukhoz vettek, majd azon az úton, amelyen jöttek, elmenekültek. A kasszafurók, akik valószínűleg a vasárnap folyamán követték el a rablást, gazdag zsákmányra tettek szert, mert a párt százezer leire becsülik. Valószínűnek tartják, hogy más városbeli betörők munkájáról van szó, akik azonban teljesen ismerősök voltak a helyzettel. A vakmerő kasszafurás tetteinek kinyomozása érdekében a rendőrség megindította a nyomozást.

Elejtett szeméit

harisnyáin olcsón és gyorsan felszedjük

Mikó Frida

Dauerbach-palota

(—) **Vakmerő betörő vízben keresett menekülést üldözői elől.** A déli záróra alatt vakmerő betörő behatolt a Müller vegytisztító üzem gyárvárosi Mircea cel Bătrân uccában levő üzletébe, ahol éppen a zsákmányát csomagolta össze, amikor észrevették. A betörő erre kirohant az uccára és menekülni igyekezett. Üldözőbe vették és hosszas hajszá után végre sikerült elfogni. A betörő menekülés közben úgy akart elrejtőzni üldözői elől, hogy befeküdt a Szubolyásza-patak vizébe és fűvel, valamint galyakkal takarta el magát. A víz azonban nagyon hideg volt és így nem tudott sokáig a patakban maradni. Amikor a rendőrségen leigazoltatták, kiderült, hogy Călim Constantinnak hívják és a mehedintimegyei Vânători községben lakik.

Elnökjelöltet állít az amerikai kommunistapárt

Newyorkból jelentik: A Német Távirati Iroda közli: A kommunista párt évi nagygyűlésén, amelyet a Madison Square Gardenben tartottak meg, Earl Browder nevezte ki elnöknek, aki a párt részéről, mint köztársasági elnökjelölt vesz részt választásokon. Browder utlevél hamisításért 4 évre ítélték el és most biztosítottan lenében helyezték szabadlábra.

A berlini műegyetem rektora hősihalált halt

A Német Távirati Iroda jelenti: Dr. Achim von Armin, a berlini műegyetem rektora csapatai élén elesett. Von Armin 60 éves volt és alezredeként vezetett egy gyalogezredet, amely résztvett a nyugati front harcaiban.

(Rador.)

Irországban önkéntes toborozás folyik

Londonból jelentik: De Valera miniszterelnök rádióbeszédet intézett az ir lakossághoz. Rámutatott ebben, hogy Irország a veszélyövezet közepén fekszik. Eppen ezért számolni kell azzal, hogy ezentul minden támadást hathatósan visszaverhessen. Emiatt felhívta valamennyi 18-47 év közötti férfit, hogy önként jelentkezzenek. Ennek a felhívásnak váratlanul nagy sikere volt. A sorozási laktanyák teljesen megteltek fiatalokkal.

(Rador.)

(—) **Kávétolvajokat fogott el a rendőrség.** A temesvári rendőrség őrizetbe vett két egyént, akiknek neveit a nyomozás érdekében még nem hozták nyilvánosságra. Ezek a férfiak a Simeon Barnuti uccában az egyik teherautóból egy zsák kávé lop-tak el, mintegy húszezer lei értékben. A rendőrség felszólítja az ellopott kávé tulajdonosát, hogy jelentkezze a rendőrség büntügyi osztályán.

CORSO mozi

Ujra megjelenik a temesvári közönség előtt a nők bálványá

Ramon Novarro

A KALAND

című legújabb filmjében, melyben a többi főszerepeket Marian Marsh, Margaret Tallichet és Verebes Ernő játsszák.

Ma utoljára:

A függöny lehull

A Paramount hirdató legújabb háborus felvételei.

A volt házibarát visszatér...

Romanból jelentik: A maga nemében egyedül álló eset történt egy vasuti tisztviselő lakásán. Az elmúlt éjszaka 2 óra tájban Buzdugan Tanase CFR hivatalnok felesége arra lett figyelmes, hogy a hálószobával szomszédos helyiségben valaki tartózkodik. Miután férje szolgálatban volt, ő maga nyitott be a másik szobába, ahol legnagyobb meglepetésére egy ismeretlen férfit talált, aki a szekrényben kutatott. A betörő Buzdugannét gyomron rugta, majd a félig ájult asszonyt az ágy lábához kötözve, folytatta munkáját. Mindössze 900 leit talált, majd mielőtt eltávozott volna, írásban a következő üzenetet hagyta hátra Buzdugan Tanase-nak: „Drága Buzduganom. Ne haragudj a történetekért. Eljöttem, hogy első feleséged halála után, megbosszuljam magam. Te nem tudod, hogy szegény feleséged milyen asszony volt. A barátnőm volt és egy egész vagyont költöttem rá. Egyébként számos éjszakát töltöttem a házadban. Sok pénz kellett, mert ő nagyon követelődött. Sok ruhát és egyebet vásároltam neki. Azután pedig elhagytam a feleségemet, hogy a tiédvel lépjek házasságra. Jobb azonban, hogy időközben meghalt. A reá költött pénznek csak egészen kis töredékét szereztem vissza ma éjszaka nálad, de a fontos az, hogy megbosszulhattam magam. Mostantól már bármennyi pénz is lesz, nem kell félni, hogy megátámadlak”.

— **Kötelező a NUF-üdvözlés.** Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Újjászülletés Frontjának vezértitkársága leiratot küldött a megyei és városi szervezetek elnökeihez, valamint átiratot intézett a törvényhozó testületekhez, amelyben a következőket közölte: A NUF keretén belül a köztisztviselők, a megyei és városi keretek és a NUF-gárda, valamint a képviselők és szenátorok közötti viszonylatban a Front-üdvözlés a kor és a méltóság sorrendjében kötelező.

— **Fia született a görög trónörökösnek.** Athénből jelentik: Frederika hercegnő, Pál görög trónörökös felesége újszülött fiúnak adott életet. Úgy a hercegnő, mint az újszülött egészségesek.

— **Beiktatták hivatalába a Legfelsőbb Közigazgatási Tanácsot.** Bucurestiből jelentik: Az elmúlt napon folyt le a belügyminisztériumban a Legfelsőbb Közigazgatási Tanács beiktatási ünnepsége. Ismeretes, hogy röviddel ezelőtt törvény útján létesítették a Legfelsőbb Közigazgatási Tanácsot, amelynek munkakörébe tartozik a közigazgatás egyszerűsítésének ügye, a közigazgatási tisztviselők szakmai kiképzésének kérdése, valamint a tartományi és központi adók és illetékek kivételének és behajtásának új alapokra való fektetése, egységes könyvvitel felállítása, a közigazgatási szerveknek szükséges pénzügyi és technikai ellenőrzés, végül minden olyan probléma, amely összeköttetésben van a közigazgatással.

— **Új olasz motorshajó Romániába.** Vasárnap délelőtt 11 órakor elindult Romániába a Balcic nevű új motorshajó, amely az utolsó abból a négy darabból, amelyeket olasz hajógyárakban építettek. A hajó 5600 tonnás.

Szováta női bajok, rheuma, bronchitis ellen. Villa MADELEINE, kútnő szobák, olcsó árak.

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Mios Doru Viorel, Sándor Doina, Traista Eleonóra, Pless Erika Mária, Isac Aurelia, Füzér András, Cselinszki Tibor János, Hohemann Ferenc János.

(—) **Halálozások.** Meghaltak: Nikodemus János hetvenhat éves munkás, Iancu Regina született Zakariás hetvenkilenc éves, Schmidt Antal ötvennyelc éves munkás, Mititelu Aurel huszonkét éves földműves.

(—) **Maros vize folyik csendesen.** Ilyen cím alatt Sikari Kovács Sándor kedves tárgyú és sok humorral tarkított daljátékot írt. Az eredeti szövegváltozat a zenét Benkő Béla erdélyszerte ismert aradi zeneszerző írta. A fülbemászó zenéjű daljáték az ősz folyamán kerül színre a temesvári és aradi színházakban.

Kétezer utassal elindult egy amerikai gőzhajó

Génuából jelentik: A Manhattan nevű észak-amerikai személyszállító hajó kétezer amerikai utassal elindult a génuai kikötőből. Az amerikai utasok Európa különböző országaiból gyűltek össze és a követségek előzetes figyelmeztetése után határozta el magukat a hazatérésre.

(Rador.)

Vezethet-e anyagi összeroppanásra a mostani költséges háború

A második világháború teherpróbája.

Nap-nap mellett ijesztőbbnél ijesztőbb számok látnak napvilágot azokról az óriási kiadásokról, amelyekbe a háborúskodó nagyhatalmak addigi felkészültsége és a most folyó roppantarányú harcok kerülnek. A múlttal összehasonlítva, körülbelül tízszer akkora rugnak már eddig is a hadikiadások, mint voltak a világháború négyévi tartama alatt. A nemzeti jövedelem nagyságával egybevetve, a statisztikusok számítása szerint, ennek mintegy felét nyelik el a háború példátlanul nagy költségei. A hadviselés a termelési képesség minél teljesebb kiaknázásával, termelési konjunktúrával jár és így az egész nemzeti termelés pénzben kifejezett értéke ugriásszerűen emelkedik, de ennél állandóan nagyobb arányú növekedést mutatnak a hadikiadások. Minél tovább tart tehát a roppant anyagi erőfeszítést követelő modern háború, ez a tehetetlen moloch egyre nagyobb és nagyobb részét emészti fel a nemzeti jövedelemnek.

AZ ANYAGI TEHERBIRÁS JELENTŐSÉGE

Kétségtelen, hogy a háború győzelmes megvívásának igen fontos feltétele a hadviselő állam anyagi teherbírása, a hadikiadások ugynevezett „finanszírozásának” zavartalan menete. Ennek jelentősége semmivel sem kisebb a lelki, szellemi, testi, termelési és szervezete minél teljesebb felkészültségnél, vala-

A háború anyagi fedezése termelési probléma

A hadviselés anyagi szükségleteinek fedezése tehát elsősorban gazdasági és csupán másodsorban pénzügyi probléma. Ezt a valóságot a világháborúban eltakarta soknak szeme elől az a körülmény, hogy a hadikiadásokat csupán részben fedezték (főleg Anglia) az adók nagyarányú emelésével. Ehelyett inkább azt a finanszírozási eljárást választották a hadviselő államok, hogy a nemzeti jegybankok feltétlen bizalmat élvező és nagy vásárlóerejű bankjegyeit vették átmeneti kölcsönképpen igénybe, ezekkel vásárolták össze a magángazdaságoktól a hadsereg szükségleti cikkeket, majd pedig állami kölcsönkötvények (hadikölcsönök) ismételt kibocsátásával igyekeztek visszaszívattyni a gazdasági vérkeringésbe került és a vásárlóerő csökkentésével fenyegető nagytömegű bankjegyet. Az ilyen módon milliárdokra felszaporodott állami kölcsönkötvények a háború végén, a dolog természeténél fogva, már nem képviselhetek gyümölcsözőleg elhelyezett tőkét, hanem a négyéves háború alatt elpusztított javak roppant tömegét jelképezték. Ezeknek a kötvényeknek ellenértékét a kötvény tulajdonosai csupán csekély részben, avagy egyáltalán nem kaphatták meg a háborúvesztés államokban. Ezekre ugyanis óriási összegű jóvátételeket hárítottak és emellett megmaradt anyagi erejüket teljesen igénybevette gazdasági életük talpraállítása. Nagy igazságtalanság rejlett azonban abban, hogy ilyen módon a háború egész anyagi veszteségének viselését a hadikölcsönjegyzők hazafiasan gondolkodó, áldozatkész szűk körére hárították, ahelyett, hogy arányosan szétosztották volna a nemzet teherbíró tagjai között.

A JELEN NEMZEDÉK VISELI A MODERN HÁBORÚ KÖLTSÉGEIT

A modern háborúra való felkészülésnél a kormányok igyekeztek a világháborúban ily vonatkozásban szerzett gyakorlati tapasztalatokból a szükséges tanulságot levonni. A főtörökvés most már nem arra irányul, hogy a háború költségeit kölcsönfelvételek alakjában látszólag a jövő nemzedékre hárítsák, hanem nyíltan és tudatosan a mostani nemzedéknek kell viselnie a modern háború roppant terheit. Történik ez olyanképpen, hogy a nagy vagyó-

mint a kiváló hadviselési képességnél. Ezeknek együttes jelenvalóságától függ a végső diadal sorsa. Szinte természetes tehát, hogy minden nagy háborúnál felvetődik többek között az a kérdés is: hol van a háborúskodás anyagi teherbírásának határa, mivel és hogyan lehet ezt a végsőig fokozni? A világháború kitörésekor egyes pénzügyi szakemberek ama véleményüknek adtak kifejezést, hogy ez a hatalmas méretű fegyverkezés nem tarthat tovább négy-öt hónapnál, mert az egész világnak összesen nincs annyi „pénze”, amellyel ennél hosszabb tartamú általános háborúnak költségeit fedezni lehetne.

Tudjuk, hogy erre a szakszerű jóslásra az események nagyon is rácsófoltak. A háború négy évig tartott egyre növekvő hadikiadásokkal és végső kimenetelére harctéren, fegyveres mérkőzésben dönt el, nem pedig a pénzügyi fedezet kimerülése folytán. Itt is kiderült, hogy a pénz — miként általában — a háború anyagi feltételeinek előteremtésénél is csupán közvetítő lebonyolító szerepet játszik, valójában azonban a hadviseléshez élelmiszer, ruházat, fegyver, munició szükséges s mindennek előállítását biztosító és a háború sikeres vitelének szolgálatába állított és központilag irányított fokozott termelési tevékenység, mezőgazdasági és ipari teljes felkészültség és minél tökéletesebb szervezethez.

nokra és jövedelmekre súlyos adókat rónak, míg a legszeleesebb néprétegek fogyasztását egyrészt szintén megterhelik felemelt fogyasztási acókkal, másrészt pedig közvetlen módon is korlátozások alá vetik, hogy az így elvont javakból minél többet juttathasson az állam hadicélokra, a hadsereg tagjainak és a hadicikkék előállításának kifogástalan ellátására. Amennyiben kiegészítésképpen a hadviselő kormányok a kölcsönkibocsátások eszközeihez is nyúlnak, ezek inkább kényszerjellegűek, egyenletesen, illetve arányosan egész rétegek pénzügyi teherbírását és áldozatkésztségét veszik igénybe és csak a háborút követő távoli időben ígérnek ezért ellenértéket.

Mindezekből természetesen következik, hogy a háborúskodó államok anyagi teherbírása nem a rendelkezésre álló pénzerő nagyságától és a pénzügyi szervezethez fokától függ, hanem főképpen számos más, inkább gazdasági természetű körülménytől. Így a nyersanyagkészletektől, a termelési kapacitástól és fokozásának technikai és kémiai lehetőségeitől, általában a gazdasági szervezethez, a rendelkezésre álló külföldi beszerzési forrásoktól és az azoknak nyújtható ellenértékektől, a javak megfelelő szétosztásától, a fogyasztás fegyverkezettől. Megannyi olyan tényező, amelynek meglévő vagy előteremtendő hatóerejét lemérni és abból az anyagi teherbírás hatására következtetni nem lehet. Egy bizonyos csupán, hogy a modern háború dologi fedezetének előteremtése, a hadviselés óriási gépezetnek állandó üzembentartása eddig nem ismert gazdasági erőfeszítést és a polgári szükségletek kielégítésének nagymértékű háttérbeszorítását, frontmögötti lakosság életszínvonalának lényeges leszállítását teszi szükségessé és mindenképp minden áldozatnak meghozatalát a mindennél fontosabb sorsdöntő diadal kivívására.

Ajtay József.

(—) **A ronáci róm. kat. búcsú.** A római katolikus egyházközség június hó tizenhatodikán tartja ezévi búcsúünnepélyét. Mindazok, akik a búcsún helyet igényelnek, jelentkezzenek Mező József gondnoknál. Str. Magdi 50 szám.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UCCA 7.

Hotel Szabó a belváros közepén fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-, meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

Beszélgetés egy minorita szerzetessel a mai Olaszországról

Nincsen idegenforgalom, megdrágult a megélhetés. — Tüntetések Anglia ellen. — Róma népe változatlan hódolattal övezi körül a szentanya személyét.

Amíg Észak-Franciaországban a világtörténelem legvéresebb és legborzalmasabb emberpusztító háborúja dúl, addig a világ figyelme Róma felé fordul, amely néhány hét óta megmaradva „nem hadviselő” állásában, erősen hallatja szavát. A Giornale D'Italia egyik legutóbbi számában azt írta, hogy ez nem alkalmi hangulat változás, csupán megnyilatkozása annak a keserűségnek, amely a szankciók idején az olasz nép lelkében a nyugati demokráciák ellen felgyülemlett. A lap a továbbiakban hangsúlyozta, hogy nem kell azon csodálkozni, ha ma Olaszország amellől a Némeország mellett száll sakra, a mely az 1936-ik évi szankciók idején mellé állt. 1936 óta a világ ezt egészen természetesnek vette, mert azóta kovácsozott acéllá a tengelyszerződés, amely a két államot egy táborba tömörítette. Ennek ellenére kétségkívül meglepetésként hatott az olasz részről kibombant angol és francia ellenes fellépés. A nemzetközi sajtóirodák azóta egymásután röpitik világgá Olaszország hadbalépésének határidejét és a legújabb jelentések szerint ez június 12-én fog bekövetkezni. Feltevésüket az olasz oceánjáró hajók visszatartására, az iskolai vizsgák minél előbbi megtartására és más jelenségekre alapozzák. Hivatalosan egyelőre nem lehet semmit sem tudni. Olaszország és Róma népe tovább folytatja megszakított életét. Erről az Olaszországról és erről a Rómáról folytattunk beszélgetést Siszman Gedeon erdélyi minorita szerzetessel, aki több, mint két hetet töltött Olaszországban. Az élesszemű, jó megfigyelő képességű pap ezeket mondotta:

AZ ELSŐ OLASZ ÁLLOMÁS: VELENCE.

— Velencéről olyan sokat irtak már, hogy talán nem is mondhatok újat. Mégis történtek változások, amelyek a mai mozgalmas időkben érdekesen hatnak. Velence még mindig a régi, kedves és romantikus város, de hiányzanak a külföldi vendégek és a nászutasok sem jönnek. A Budapest felől érkező nemzetközi gyors egészen új, monumentális és jelenleg épülőfélben levő állomásba fut be. A nagyon szép állomásépület rohamosan épül, hosszú, minden villanyra jár. Ami legelőször az érkező szemébe ötlük, az a nagy sürgés-forgás, nyüzsgő elevevény. Az óriási gőzkalapácsok éjjel-nappal dolgoznak, mert a fát itt is vasbetonnal helyettesítették.

— Mennyiben változott meg Velence élete?

— Lényeges változásokról beszélni nem lehet. A Canal Granden ugyanolyan nagy forgalom van, mint békeidőben, a gondolák és gályák árúkat szállítanak. Az árúk közül azonban eltűnt az olaj és bizony a narancs is ritka csemege lett.

— Észrevehető-e a városban az ország „nehadviselő” jellege?

— Katonaszógot alig látni, ha egyszer-egyszer végig vonulnak a városban, ugy ezt csöndben, feltűnés nélkül teszik. A vonatokon csakis polgári személyek utaznak, mert a katonaság szállítására külön katonavonatokot állítottak be. A velenceieket egyébként is az utóbbi időben teljesen lekötötte a biennális világiállítás megrendezése, amelynek megnyitói ünnepségére III. Viktor Emánuel király és császára is odaérkezett. A modern világiállítás nagyon szép sikerrel zárult és annak első díját tudvalevően Aba Novák Vilmos magyar művész nyerte. A Lido ma mintha kihalt lenne, amint már említettem idegenek nincsenek, de a repülőgépek mindennap pontosan emelkednek fel és szállnak az Adriára. Hetekkel ezelőtt a repülőgépek 12-18 utast vittek magukkal, ma csupán néhány idősebb hölgy, kiskutyája társaságában veszi igénybe a közlekedésnek ezt a korszerű alkalmatosságát. Ezek rendszeresen rövidebb olaszországi utra mennek.

Megcsappant az idegenforgalom, felcserélt szerepek

Velence mindig híres volt idegenforgalmáról, a Szent Márk térről, annak galambjairól, éppen ezért eziránt érdeklődünk.

— A vízre épült város idegenforgalma az utóbbi időben lényegesen megcsappant. Itt-ott látni még néhány amerikait, akik lázasan sietnek mindent meg nézni. Ezenkívül németekkel, magyarokkal és román utasokkal találkoztam. Az idegen látogatók között sok a nő, férfiak kevesen vannak. A város képe békés, a kikötőkben néhány hadihajó horgonyoz, amelyeknek fedélzetén fehér ruhás tengerészek serényen gyakorlatoznak. A hajók bent állanak a városban. Pattogó vezényszavakat hoz felénk az enyhé szellő, messziről közeledő gőzös sípja hallatszik.

— Mi történt az idegenek kedvenceivel, a Szent Márk-téri galambokkal? — kérdezzük.

— Bizony szomorú sors jutott nekik osztályrészü. Sűrű rajokban ott keringenek a téren, leszállnak és várják a megszokott kukoricát. A kukoricaárúsok álmosan álldogálnak, vagy ülnek asztaluk mellett, vevő azonban nem igen akad. Egyszer-egyszer odavetnek egy marék kukoricaszemet a közeliükbe leszállt „békegalamboknak”. Jószerű emberek ezek, belátják, hogy eddig ők éltek a galambokból, most pedig ők táplálják azokat. A szerepek felcserélődtek.

FIRENZE A DAL ÉS A ZENE VÁROSA.

Siszman Gedeon olaszországi utazásának második állomása Firenze volt. Velencét elhagyva megváltozott minden, erre felé már hangosabbak az emberek.

— Itt sokkal mozgalmasabb az élet. A firenzeiek telve vannak panasszal. Érezni lehet a cukor- és húsjegyek nyomait. Az árakat elképzelhetetlenül fel emelték. Firenzének egyik nevezetessége a teknősbéka kagylójából készült dísz tárgyak tömege, amely békésebb időben busás jövedelmet biztosít. Egy teknősbéka cigarettatárcsa, amelynek az ára a mi pénzünk szerint számítva 800 lei volt, ma 1200—1400 lei. A legszebb és legváltozatosabb seiyemből készült nyakkendőért 400 leitől fölfelé kérnek.

— Az élelem is megdrágult?

— Olaszországban az élelem mindig drága volt. A háborús hangulat azonban ezen a téren is jelentős áremelkedést okozott. Csak hogy egy példát említsék, egy kilógram sertés, vagy borjúhús ára 20—27 líra, leire átszámítva 200—270 lei. Az éttermekben egyszerű és szerény polgári igényeket kielégítő ebédért 180—250 leit kérnek, de ebben még nincsen benne a bor, vagy sör. Mindez azonban mítsen változtat a város életén, az üzletek zsufolva vannak pompásabbnál-pompásabb árúkkal és vevőkkel. Az éttermekben nehezen lehet asztalhoz jutni. A kávéházak terraszára párolgó brazil kávé, espressot, aranciatat, vagy tomatot fogyasztanak a vendégek. A legtöbb helyen elegánsan kiöltözött hölgyekből alakult zenekarok szórakoztatják muzsikájukkal a közönséget.

— Firenze híres zeneélete különösen május hónapban virágzó, amikor világhírű vendégművészek: Haydn, Händel, Mozart, Wagner, Rossini, Verdi, Puccini, Donizetti, sőt Mussorgszky műveit, oratóriumait, illetve operáit adják elő. Felejthetetlen él-

ményt jelent a hatalmas néhány éves firenzei opera nézőtere, amelyben több mint kétezeröttszáz ember fér el. Az operaelőadásokon az impozáns nézőteret zsufolásig megtöltik a szebbnél-szebb estélyiruhába öltözött nők, szmokingos és frakkos férfiak. Mostanában inkább olaszok vannak többségben, de itt már nem ritka a német, francia, román, magyar beszéd sem. A közönség úgy viselkedik, mintha néhány száz kilométerre nem is hőmbölnének az öldöklő ágyúk. Az embereket jelenleg a Traviata édes muzsikája érdekli.

TÜNTETŐ FŐISKOLÁSOK.

Az utóbbi hetek és napok tüntetéseiből Firenze fasiszta ifjúsága is kivette a részét. Siszman Gedeon szentatya volt egy ilyen felvonulásnak és erre vonatkozó észrevételeit a következőkben ismertette.

— Főleg az egyetemi hallgatók és az 6 irányításuk alatt felvonuló középiskolás fiúk és lányok tüntetnek. Egyik kezükben olasz zászlócskát lengetnek, másikban pedig iskolai könyveket viszik. Trécsélve, társalogva vonulnak végig a városon és időnként gúnyos szavalókönyvvel tisztelik meg a szövetségeseket. Lobogó hazafiassággal szavalja a kórus, hogy készek a Ducával a háborúba menni. Az egyre megismétlődő rokonszeny tüntetés egyaránt szól a Ducának és Hitler kancellárnak. Az idősebb és talán háborút megjárt emberek a gyalogjárókról szemlélik a tüntetőket, akik még nincsenek tisztában a háború borzalmaival.

— Ezt a harcos szellemet a fasiszta nevelés hozza magával?

— Természetesen, hiszen ezeket az ifjakat, fiúkat és lányokat apró gyermekkoruktól katonás szellemen nevelték fel és nem csoda, ha az ifjúság szereti a háborút, mert valóban megkapó látvány, amikor a kakastollas kalapú Bersaglierik egy-egy kerékpáros ezrede végigvonul a városon, vagy pedig a fasiszta milícia gépesített ezredei dübörögnek végig az uccán. Fent a magasban ezalatt többszáz repülőgép kering, amelyek hirtelen alacsonyan a város fölé ereszkednek, majd fülsikeltető zúgással újból a magasba emelkednek.

A VATIKÁN ÉS AZ OLASZ NÉP.

— Hallott Főtisztelendő úr az Osservatore Romano-val kapcsolatos incidensről?

— Először ijedtem vettem a hírt, de Rómába való érkezésemtől személyesen győződhettem meg arról, hogy az olasz nép okosan tudott különbséget tenni a félhivatalos lap magánközleményei és a Vatikán között. Ez akkor bizonyosodott be legszebben, amikor a Szentatya legutóbb egy hét leforgása alatt kétszer egymásután lejött a Szent Péter bazilikába és Róma népe kitörő lelkesedéssel éljenezte és ünnepele. Római tartózkodásom alatt a pápai gyónatók rendházában laktam, ahol Mónay Ferenc dr. magyar gyónató vendége voltam. Végig néztem a néhány nap előtt lezajlott szenttéavatást, amely nagy pompával ment végbe.

— Az olasz fővárosban voltak-e politikai tüntetések?

— Voltak, de korántsem olyan zajosak, mint a vidéki városokban. Ellenben minden ház falán és kapuján mintha halottat gyászolnának, gyászjelentéseket függesztettek ki és azokban szellemesen gúnyos szöveggel a szövetségeseknek legutóbb elsüllyesztett hajóit siratják. A gyászjelentések előtt állandóan nagy tömeg áldogál és tüntető hahotával olvassa azok szövegét.

— Mi volt a legszebb élménye Olaszországban?

— Hogy láthattam a Szentatyát, aki elvonulása-kor megáldott bennünket, a másik nagy élményem pedig az volt, hogy kétszer egymásután hallhattam Beniamino Gigli, aki a firenzei operában Donizetti: L'elisir d'amore és Verdi: Traviata című operájában lépett fel.

Kovács György.

Mozi

MOZIK MŰSORA:

AFOLLÓ: A tizenhárom álarcos titka II. rész (angol film).

CAPITOL: A vasálarcos (angol film).

CORSO: A függöny legördül (német film).

SCALA: Balalajka (angol film. Előadások: 5. 7 és fél 10 órakor.)

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA:

Kedden, június 4-én a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban az Alba Iulia uccában levő Kun gyógyszer-tár.

Gyár városban a Stefan cel Mare uccában levő Jahner Rudolf gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Mária gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Bratianu uccában levő Diana gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkeresztény Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Két újabb tagozata alakult meg a Magyar Népközösségnek

Temesvárott a Gyárvaros, Erzsébetváros, Mehala és a Blaskovics-telep után vasárnap két másik városrészben — a Józsefvárosban és a Rónácban — alakult meg véglegesen a Magyar Népközösség. Mindkét közgyűlésen az illető városrész magyarságának nagy zöme jelent meg.

A JÓZSEFVÁROSI TAGOZAT

alakuló közgyűlése délelőtt tizenegy órakor ment végbe a Magyar Ház nagytermében, ahol Teleki Endre dr. elnök rámutatott arra, hogy a Magyar Párt helyére lépett Magyar Népközösség célja a magyar tömegek kulturális, szociális és gazdasági érdekeit szolgálni. A józsefvárosi magyarság a múlt év elején lelkesedéssel kezdte meg a szervezkedést. Beszédében meghatott hangon emlékezett meg Gyulay János dr. ügyvédre, akit idő előtti halála akadályozott meg a megkezdett szervezkedés további vezetésében.

Imre István olvasta fel az eddigi munkálatairól szóló jelentést. A városrész magyarságának

háromnegyedrészre már beszerződött, a többinek beszerzése folyamatban van. A tagozat karácsonykor tíz szegény fiút és tizenhét leánykát teljesen felruházott, harmincöt gyermeknek pedig cipőt juttatott, résztvett ezenkívül a józseffalvai és a féregyházai tizkárosultak javára folytatott gyűjtésben. A jelentés köszönetet mond mindazoknak, akik ezekben a mozgalmakban résztvettek.

Kakuk János dr. a Magyar Népközösség bánsági központjának elnöke vette át azután az elnöklést és lefolytatta a tisztikar megválasztását. Az egyhangúlag megejtett választás eredménye a következő: Elnök; Teleki Endre dr. nyugalmazott tanár, alelnök, Trautfellner Tivadar nyugalmazott igazgató-tanító, Olchváry Bertalan dr. tisztviselő és Zombory István asztalos, titkár ifjabb Imre István magántisztviselő, pénztáros Hernek József kereskedő, ellenőrök Moszkó János építész és Jäger Oszkár droguista, szomszédsági elöljárók Herczeg József kereskedő, Balázsv Pál tisztviselő, Komcsák Mátvás magántisztviselő, Bánfalvy Zsigmond dr. ügyvéd, Bogma Miklós cégjegyző, Jost Géza magántisztviselő, Kristóf János szabó, Lévy István kereskedő, Nagy Zoltán unitárius lelkész, Magyar László műszerész, Horvay Béla könyvkötő, ifjabb Horváth Imre bádogos, Wehry Károly hivatalnok, Bera Pál kereskedő, Wellisz Ferenc dr. orvos, ifjabb Váczy Béla magántisztviselő, Batta László munkás, Héber Mátvás kereskedő, Németh József szüvegártó és Baksay János iparos.

Kakuk János dr. örömmel üdvözölte az egyhangúlag megválasztott vezetőséget és rámutatott arra, hogy ez

eredményesen csak akkor dolgozhatik, ha mindenki önzetlenül támogatja. A cél a nép kulturájának és anyagi jólétének előmozdítása. Nincs szükség nagy szölamokra, hanem munkára. Eredményes munkát kívánt végül a tagozatnak.

Teleki Endre dr. elnök hangoztatta, hogy a magyarság soraiiban még mindig közöny és fásultság mutatkozik, minek meg kell szünni. Meg kell érteni az idő szavát, amely parancsolja, hogy a közösségi szellemben a nemzeti gondolatot

ki kell bővíteni a szociális igazsággal. A működésnek nem szabad pusztán különböző előadások tartására szorítkozni, hanem részt kell venni az egyházak és iskolák támogatásában, tanulóthonok létesítésében, felnőttek oktatásában és szegény nevelésében. Azán lelkesítő szavakkal a közgyűlést berekesztette.

RÓNÁC

magyarságának gyűlése délután hatkor folyt le az Illés-vendéglőben. Dóczy Árpád tanszergyáros elnöki megnyitójában üdvözölte a megjelenteket, valamint a központ és az egyes városrészek képviselőit. Hangoztatta, hogy a közösség érdekében minden magyarnak elkölcsi és anyagi áldozatot kell hoznia.

Bancsov Mátvás titkári beszámolójában felsorolta, hogy a rónáci tagozatnak 817 tagja van, akik közül azonban mindössze 279 van abban a helyzetben, hogy tagdíjat fizethessen. A Rónácban 321 huszonegy éven alóli magyar él. A tagozat a leéggett Józseffalva javára 1265 lelt gyűjtött.

Kakuk János dr. bánsági központi elnök vezetésével azután lefolyt a vezetőség egyhangú megválasztása. A vezetőség tagjai ezek: elnök Dóczy Árpád tanszergyáros, alelnök Simon Sándor tisztviselő, Juhász Kálmán nyugdíjas és Bogdán János nyugdíjas, titkár és jegyző Bancsov Mátvás, tisztviselő, pénztáros Németh Gáspár nyugdíjas, ellenőrök Káci Gyula szabómester és

Mező József nyugdíjas, szomszédsági elöljárók Kopasz Antal nőiszabó, ifjabb Vigh Mátvás műszerész, Kovács János fodrászmester, Kádár István nyugdíjas, Baksay József nyugdíjas, Homoky Mihály kereskedő, Váradi József cinkográfus, Dienes István nyugdíjas, Nagy József földműves, Pfeiffer Mihály géplaktos, Varga Pál nyugdíjas, Apró István géplaktos, Szilágyi Mihály fémestergályos, Molnár János kovács, Petris Antal, malommunkás, Drenyovszky Pál fuvaros, Bodor János kazánkovács, Lukovitzky János cipészmeister, Kovács Ferenc asztalos Budai Pál, Kerekes Istvánné és Vári József kovács.

Antal László annak a kívánságának adott ki fejezést, hogy az új vezetőség járjon közbe a vá-

Otvenéves fennállásához érkezett a temesvári református egyház

A temesvári református egyház vasárnap délután jól sikerült vallásos ünnepség keretében tartotta meg különböző szervezeteinek közgyűléseit. Az ünnepség istentisztelettel kezdődött, amelyet Debreczeni István vezető lelkész végzett, majd az egyházi énekkar adott elő egy szoltárt Zöld Zoltán karnak vezetésével. Azután megkezdődött az

EGYHÁZKÖZSÉGI KÖZGYŰLÉS.

Debreczeni István lelkészelnök megnyitóját után Nagy Károly főgondnok számolt be az elmúlt esztendőben végzett egyházi munkásságról. Debreczeni István megemlékezett a temesvári református egyház jubiláris esztendejéről. Közölte, hogy

a református egyház ebben az évben érkezik el önálló fennállásának ötvenedik fordulójához

és felhívta a híveket, hogy ezt maradandóan azzal ünneplik meg a legjobban, hogy a tervezett templomépítést közelebb viszik a megvalósításhoz. Ismertette a presbitérium eddigi idevonatkozó intézkedéseit, amelyek szerint remény van arra, hogy az év végére, mire az évforduló elérkezik, sikerül megszerezni a templomhelyet és megvetni a templom alapját.

Azután a parochiális tanácsosokat választotta meg a közgyűlés. Ezek a következők. Az első kerületben: Aszalai László, Brády Albert dr., Plank Pál dr. Péter László, Raffai Sándor, Sike Imre, Szabados András, Székely János. A második kerületben: Andros Sándor, Bíró Sándor, id. Csapó Sándor, ifj. Csapó Sándor, Fruzsza Mihály, Kátay Bálint, Keresztesi Dezső, Kiss György, Kiss János, Kovács András, Kovács József, Kuszkonov József, László Gyula, Menyhart Lajos, Pintér János, Rozgonyi Ferenc, Szabath Antal, Török János, id. Varga János, Váci Mihály. A harmadik kerületben: Ács Mihály, Bárócs Károly, Bogdán Sándor, Bíró Béla, Divéki Imre, Duba Árpád, Farkas Sándor, Frank József, Gál György, Gáspár István, Györfő Dezső dr., Keresztes Artur, Kiss József, Kósa Ferenc, Novrin József, Nagy János, Szász Mihály, Szöcs Károly, Tóth Albert, Ungor Károly. A negyedik kerületben: Bárány István, Diószegi Zoltán, Fekete József, Hajdú Antal, Kerekes Albert, Kiss Bálint, Lakatos János, Németh Lajos Pap Károly, Sárközi Zsigmond, Teleki Endre, Vincze Mihály. Az ötödik kerületben: Borbás Sándor, Csontos Imre, Földes András, Juhász Kálmán, Kádár István, Meskó Sándor, Miskolczy Béla és Németh Károly. Ezenkívül minden kerületben még megfelelő számú póttagokat is választottak.

A közgyűlés legfontosabb határozata az volt, a mellyel egyhangúlag kimondotta, hogy az egyházkerület nagy család lapját, a Református Jövőt minden adófizető egyháztag részére járni fogja és erre a célra az egyházi adóhoz tizenhat, illetve húsz százalékos

sajtópótlékot szavazott meg.

Eszerint a legszegényebb egyháztag a kéthetenként megjelenő lapot a mai hatvan leles ár helyett évenként húsz leier kapja meg.

A közgyűlés után Neubauerné Basa Mária adott elő mély érzéssel egy svéd éneket. A szép énekszámot orgonán Neubauer I. kísérte. Ezt követte a református

FÉRFISZÖVETSÉG KÖZGYŰLÉSE.

Bakos László a főtitkári jelentésben ismertette a református férfiszövetség célját és elmúlt évi működését, amelynek keretében nemcsak a lelki épülésre, hanem az általános művelődésre is súlyt helyeztek. Elismerésre méltó szociális munkát is végeztek és különösen a szegény betegek gyógykezelése érdekében folyt dicséretes munka. A férfiszövetség

rosnál, a rónáci utak megjavítása és a munkásság anyagi helyzetének emelése érdekében.

Kakuk János dr. biztosította a felszólalót, hogy ez biztonnal megtörténik. Azután eredményes munkát kívánt az új vezetőségnek. A népközösség egyik legfontosabb feladata

a nincstelen néptársak megsegítése, hogy fajunk ne pusztuljon el szegénységben.

Kérte a tagokat, hogy a vezetőséget ne csak lelkesedéssel, hanem munkával is támogassák. Rámutatott annak szükségességére, hogy a népközösség a szegény anyákat támogassa és a csecsemők életbenmaradását, fejlődését elősegítse. Végül Isten áldását kérte a tagozatra.

Antal László és Miskolczy János felszólalása után Dóczy Árpád elnök kérte a tagokat, hogy tagdíjfizetési kötelezettségüknek pontosan eleget tegyenek, mert a népközösség csak így lehet abban a helyzetben, hogy segítsen ott, ahol arra szükség van. Nemcsak magyarul kell minden magyarnak beszélnie, hanem magyarul éreznie is. Ezzel az alakuló közgyűlés véget ért.

gyárvarosi tagozatának munkásságáról Tóth Benjámin tagozati elnök számolt be. Hangoztatta, hogy a gyárvarosi tagozat célja a református hívek egy táborba való tömörítése, egymás megsegítése és öntudatos, áldozatkész református férfiak nevelése. Ezen célok érdekében lelkes munka folyt.

Bogdán Sándor pénztári és Kozma István ellenőri jelentésének elfogadása után a tisztújításra került a sor. Egyhangúlag a következő vezetőséget választották meg. Elnök Takáts Lajos dr., alelnökök Tóth Benjámin és Péntes Lajos, főtitkár Bakos László, titkár Horvay Béla, pénztáros Bogdán Sándor, ellenőrök Kozma István és Wawrinszky Béla, választmányi tagok: Adorján Mihály, Brády Albert dr., Csapó Gyula, Molnár Károly, Plank Pál, dr., Simon Gyula dr., Andris Sándor, Jancsó Károly, Kegyes István, Kiss János, Thury György, Varga Sámuel, Duba András, Farkas József, Fogarassy Zoltán dr., Györfő Dezső dr., Kósa Ferenc, Movrin József, Nagy Károly, Pogány Béla, Fábrián Imre, Kerekes Albert, Németh Lajos, Teleki Endre, Varga József, Csontos Imre, Kiss Antal, Patay Márton, Szilágyi József és Török András.

A választás után Debreczeni István vezetőlelkész szeretettel köszöntötte az új elnököt és működésére Isten áldását kérte. Takáts Lajos dr. válaszában hangoztatta, hogy megválasztását nem az eddigi végzett munka jutalmának, hanem köteles munkavállalásnak tekintti. Kijelentette, tisztában van feladata súlyosságával, de ez nem teszi kishitűvé, utalt arra, hogy lelkes és harcos férfiakat kíván nevelni az egyház védelmére.

A református egyház különben sem volt soha az elesett lelkek, hanem a harcos férfiak egyháza.

— Bethlen Gábor harcos lelke lobogjon tovább bennünk — mondotta — és ezt a lángot szítsák a lobogó fátylává, hogy megtisztítsa lelkünket a bűnötől. A református egyház legyen erős bástya és a harcban használjuk ősi fegyvereinket. Ezek a fegyverek

az egyenes gondolat, a hajlíthatatlan gerinc és az áldozatkészség.

Ha ez megvan, akkor munkánk eredménye még jobb lesz. Végül megköszönte az új vezetőség iránt megnyilvánuló bizalmat és ígéretet tett, hogy igyekezni fognak ezt a bizalmat kiérdemelni.

Azután a középiskolások gyermekek énekkara énekelt. Az énekkart Bereczky Sándor segédlelkész vezette, aki valóban derék munkát végzett a gyermekkar megalakítása és előkészítése körül. Ezután következett a református

NŐSZÖVETSÉG KÖZGYŰLÉSE.

Özvegy Pászti Jenőné alelnökő megnyitóját követően Török Mariska felolvasta a titkári jelentést. Ebből kitűnt, hogy a református nőszövetség derekasan kivette részét a nevelő és szociális munkából. Szednicskáné Kósa Zsuzsa a pénztári és Márk Etelka az ellenőri jelentést terjesztette a közgyűlés elé. Majd Debreczeni István vezető lelkész mondott köszönetet a férfi és nőszövetségnek a végzett munkáért.

A közgyűlések és a vallásos ünnepség Bakos László szép szavai után gyülekezeti énekkel ért véget.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10

SPORTSEMÉNYEK

A nagyszerűen játszó CAMT fölényesen győzött a Rapid csapata ellen

A két Chinezul-játékoskal megerősített CAMT a fővárosi Rapid ellen vasárnap délután Temesvárott olyan nagyszerű játékot mutatott, hogy azt öröm volt nézni. Kár, hogy az idő nem volt a legkedvezőbb, mert így a vártnál kevesebb számú néző gyűlt egybe a pályán és emiatt az anyagi eredmény jórészt elmaradt. Akik azonban az eső ellenére megjelentek a pályán, olyan mérkőzést láthattak, amely nemcsak végig lekötötte a figyelmet, hanem a kitűnően szereplő CAMT pompás győzelmével is végződött. A játék magas színvonalú volt és minden tekintetben kielégített. A CAMT csapatára szinte nem lehetett ráismerni. Minden csapatrészt lelkesen és önfeláldozóan küzdött. Különösen a fedezetsor játszott kitűnően és szívósan. Petsovski teljes mértékben bevált és hasznos munkája nagyban elősegítette a sikert. A csatársor az okos támadásokat gyorsan, nagy lendülettel és gólrátörő elhatározottsággal vezette, aminek meg is volt a megerősített eredménye. A Rapid közvetlen védelme sokszor kapkodott és ezzel lehetővé tette a CAMT csatárainak a gólhelyzetek előkészítését. A fővárosi hálósor keményen védekezett, de csak Vintila nyújtott megfelelő játékot. A csatársor a mezőnyben szépen játszott, de az elaprózott támadások az ellenfél kapujánál mindig elakadtak. A nagy nevek közül csak Barátky volt az, aki kitűnt és különösen messziről elért bombagólya volt mintaszerű. Auer és Bogdan szin-

telenül játszottak, Moldoveanu csak durvaságával hívta fel magára a figyelmet.

A mérkőzés első felidejében állandóan a CAMT támadott és a sorozatos támadások már a tizenharmadik percben eredményre vezettek. Bindea gyors lefutás után középre adta a labdát és Thierjung megszerezte a vezetést. A negyvenedik percben Gerber szabadrugásból elért gólja növelte az előnyt. A második féldő szintén a CAMT osztrómával kezdődött. A Rapid azonban az ötödik percben felszabadult és Barátky húsz méterről küldött váratlan lövése Eichler hálójába jutott. A gól után a Rapid szorongatott és hatalmas irammal igyekezett egyenlítőni, de a CAMT védelem jól működött. A győzelmet biztosító gólt a huszonnyolcadik percben érte el a CAMT Bindea révén. A végeredményt Gerber szabadrugása után Reiter gólja állította be. Így lett az eredmény 4:1 (2:0) a CAMT javára.

Az országos bajnokságot ebben az évben is a Venus csapata nyerte meg teljesen megérdemelten. A vasárnapi fordulóban a Ripensia ellen vívta meg nehéz harcát és csak elkeseredett küzdelem után tudta a győzelmet megszerezni. Ezzel a győzelemmel azonban végleg megbiztosította bajnokságát. A Rapid FC súlyos vereséget szenvedett a CAMT együttesétől, amely végig jobban, eredményesebben és lendületesebben játszott. Aradon az AMEFA leadott egy nagyon értékes pontot a Sportul Studentesc ellen. Az aradi munkáscsapat két hét óta visszaesett és vasárnap sem tudott meggyőző játékot mutatni.

Venus—Ripensia 2:1 (2:1). A két csapat nagyon szép játékot mutatott és a temesvári csapat legalább döntetlent érdemelt volna. A második féldőben hatalmas zápor keletkezett, amely használhatatlanná tette a talajt. A Ripensia kezdése után hevesen támadott és már a negyedik percben megszerezte a vezetést. Haas szalad le szélen, beadását Dávid elvéteti és Dobay közelről gólt rug. Ezután Micoc küld hatalmas lövést kapura, amelyet Dávid csak elvetődéssel tud megfogni. Közben azonban fejfel a kapufának esett. Orza beadását Bodola juttatja rendeltetési helyére, míg a győzelmet jelentő gólt Iordache szerezte.

Sportul Studentesc—AMEFA 1:1 (1:0). A fővárosi diákcsoport végig jobban játszott ellenfelénél és így megérdemelten szerezte meg a mérkőzés egyik pontját, amelyre inkább az aradiaknak lett volna nagy szükségük. A Sportul Studentesc játékosai nagyon gyorsak és jól játszanak, ezzel szemben az aradi együttes tagjai nehezen találtak magukra és amikor játékba lendültek, vége volt a mérkőzésnek. Az első féldőben Mihailescu megszerezte a vezetést, amelyet szünet után Ludwig kiegyenlített.

UDR—Victoria 5:2 (2:1). A resicai csapatnak nem okozott különösebb nehézséget a kolozsvári Victoria, amely csak az első féldőben tudott ellenállani a honi együttes rohamainak. Micu beadásából Dura szerezte meg a vezetést, amelyet Pop IV. kiegyenlített. Szöllősi átadását viszont Micu helyezi kapuba. Szünet után az UDR döntő fölénybe került és Pop, Negru (11-esből) és Zsizsik révén szerez újabb gólokat. A Victoria részéről Hegedüs szépített az eredményen.

Ligaselejtező mérkőzés

A Banatul legyőzte a Metalosport Calan csapatát

A ligaselejtező mérkőzésen mindkét csapat erősen küzdött. A Metalosport biztos volt győzelmében és ez az elbizakodottság megbosszulta magát. A calani csapat kétszer is veszített, de a Banatul nemcsak, hogy kiegyenlített, hanem még a győztes gólt is megszerezte. A Banatul végül is 3:2 arányban győzött.

A Ferencváros nyerte Magyarország labdarugóbajnokságát

Vasárnap játszották le Magyarország nemzeti bajnokságának döntő mérkőzéseit és ez alkalommal a Ferencváros fölényes győzelmet aratott a Taxisok felett, míg az újpest leadott egy pontot a Kispest ellen. A Hungaria legyőzte ugyan a Gamma együttesét, de nem bírta befogni a Ferencvárost, amely megnyerte Magyarország 1940. évi bajnokságát.

Carpat FC—Juventus 4:3 (3:2). A nagybányai csapat megérdemelten nyerte a Bucurestiben lejátszott mérkőzés két pontját és ezzel biztosította benmaradását a nemzeti bajnokság A. osztályában. A Juventus ezuttal is szétesően játszott, bár csatársora ezuttal eredményesebb volt. Lukács szerezte meg a vezetést, de ezt Brandabura szögletből kiegyenlítette. Gállisz gólját viszont Naciu egyenlítette ki. A Carpat nem hagyja magát és Szőke révén újból vezetésre tett szert, sőt Telegdy két gólos vezetéshez juttatta csapatát. A Juventus részéről Sinkó szerzett újabb gólt. Ezt azonban csak egy kétes 11-esből bírta megszerezni.

Gloria CFR—Unirea Tricolor 1:0 (0:0). Az Unirea Tricolorot kellemtlenül érintette a galati csapat kiméletlen játékmódora. A hazai csapat végig erőlyesen, sok helyütt pedig tul keményen játszott. Az egyetlen és egyben győztes gólt Demény szerezte meg.

A nemzeti bajnokság állása:

1. Venus	21	14	3	4	59:17	31
2. Rapid FC	21	10	7	4	60:30	27
3. UDR	21	8	9	4	40:34	25
4. Sp. Studentesc	21	7	11	3	40:30	25
5. CAMT	21	9	4	8	35:47	22
6. Ripensia	21	8	5	8	34:35	21
7. Carpat	21	8	4	9	36:39	20
8. AMEFA	21	9	1	11	34:39	19
9. U. Tricolor	21	7	5	9	28:37	19
10. Gloria CFR	21	8	1	12	25:54	17
11. Juventus	21	4	6	11	35:44	14
12. Victoria	21	4	4	13	18:37	12

Újpest—Kispest 0:0. Heves iramu mérkőzés, a melyen a csapatok megosztottak a pontokon.

Szolnoki MAV—Elektromos 4:3 (1:3).

Boeska—Haladás 5:0 (1:0).

Szeged FC—Kassai AC 3:2 (1:0).

B-osztályos mérkőzések: Gloria—Piskii CFR 0:0, FC Craiova—NAC 4:1, Universitatea—Ciment 8:1, Olt—Sodronyipar 5:1.

Ferencváros—Taxisok 7:1 (1:1). Az első féldőben a Taxisok tartották magukat, szünet után azonban a Fradi felülkerekedett és biztosan nyerte a mérkőzést. A gólokat Sárosi dr. (3), Kiss (2), Posa, Kiszály, illetve Serfőző szereztek.

Hungaria—Gamma FC 2:1 (1:1). A Hungaria csak szerencsével nyerte a mérkőzést, mert a Gamma legalább olyan jó volt. A Hungaria góljait Dudás és Béky lőtték, míg a Gamma részéről Sütő volt eredményes.

Chinezul kombinált—Detta válogatott 7:2

A Chinezul kombinált csapata Dettán vendégszerepelt. Ellenfele Detta válogatott csapata volt, amelyet szép játékkal fölényesen legyőzött.

Sport—Foto—Optic

A legolcsóbb sportcikkék és azok javítása

A. M. Mülley-nél

TIMISOARA

I., Str. Solderer 11.

Fiókiizlet: IV. Bul. Berthelot 10.

A héten valamennyi nemzeti bajnoki mérkőzést lejátsszák

A nemzeti bajnokság bizottsága úgy határozott, hogy ezen a héten valamennyi nemzeti bajnoki mérkőzést le kell játszani. A határozat értelmében esütörtökön Hősök Napja ünnepén játsszák le Bucurestiben a Sp. Studentesc—Venus, Radip FC—Juventus mérkőzéseket. A szombati nemzeti ünnepn viszont az Unirea Tricolor—UDR mérkőzés kerül lebonyolításra, ugyancsak a fővárosban.

Egyházszertet jellemzi az evangélikus egyházközség minden tagját

A temesvári evangélikus egyházközség vasárnap délelőn élénken látogatott közgyűlést tartott, a melyen Wachsmann Alvin dr., az egyházközség főadhatatlan tevékenységű felügyelője és Argay György főesperes elnököltek. A közgyűlést megelőzően a templomban istentisztelet volt és azt Schemmel Victor lelkész mondotta. Utána az egyházközség tagjai nagy számban a tanácsterembe vonultak, ahol beható megbeszélés keretében elintézték az egyház ügyeit. Első sorban a múlt évi zárszámadásokkal és ezzel kapcsolatban az egyház anyagi helyzetével foglalkoztak. A számadásokat, valamint az anyagi helyzetről szóló jelentést Közszeghy Aranka egyházközségi pénztáros-könyvelő terjesztette elő. A közgyűlés megnyugvással vette tudomásul, hogy a rendkívül nehéz idők ellenére az egyház számadásai nem zárultak veszteséggel és az egyházközség minden kötelezettségének pontosan és hiánytalanul eleget tehetett. Ez az öröndetes körülmény annak a nagy egyházszertetnek és áldozatkészségnek a tanúbizonysága, amellyel az egyháztagok, magyarok és nemetkek egyaránt, mindenkor az egyház mellett állnak és igyekeznek kötelezettségeiknek anyagi tekintetben is az egyházzal szemben eleget tenni. Így megállapítást nyert, hogy az elmúlt esztendőben kivetett egyházi adókból mindössze tizenöt százalék nem folyt be és ez is olyan természeti hátralék, a mely méltányos elintézését igényel. Foglalkozott az egyházközség azzal a tervvel is, hogy az egyház házában az egyik lakást kiürített és megfelelő terem-mé alakítja át az ifjúság részére, ahol összegyűlhet és kulturális munkáját végezheti. Ez a terv már legközelebb megvalósításra is kerül. Több belső természetű kérdés letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

Művészet

Brandeis József növendékeinek hangversenye

Igen szép zenei délután keretében tettek tanúságot Brandeis József zeneiskolai hegedűtanár növendékei a zeneiskola nagytermében képességükről és haladásukról. Schneider Ottokár kitűnő tehetségű hegedűs, ugyancsak igen figyelemreméltó muzsikuss Stanciu Stefan is, valamint Metznerath Anna, Otlacan Eduard, Pál Tibor, Wagner Viktor, akik kitűnően játszották darabjaikat. A délután további során, Bayer Ferenc, Daum Péter, Bleich Károly, Gerzanich Amália és Böss Edwald jeleskedtek. Feuer László meleg tónussal és mélyrészű zeneiességgel játszotta Csajkowszki és Hubay műveit. Serbu Agi és Schwagen Hermina szintén igen jók voltak. Bozsák Norbert Viotti művének kitűnő előadásával aratott rendkívüli sikert. Dobrozemsky Máté vérbeli muzsikusa a legátfogóbb értelemben. Elmélyült zeneiség, tökéletes biztonság, meleg, szépséges előadás jellemezte játékát. Jónás Gyula Beriot hangversenyét adta, úgy előadásban, mint technikai felkészültségben tökéletes teljesítményt nyújtva. Österreicher László játékát magabiztos nyugalom, kerek szép előadás jellemezte. Igen jó muzsikuss lesz belőle. Faragó Marcel és Gellért Éva az általuk előadott művekkel betetőzték multkori sikerüket. Számukra már nyitva áll a művészi jövő útja. A közönség lelkes hangulatban ünnepelte az előadókat és kiváló oktatójukat, Brandeis József professzort, akinek pedagógiáját száz százalékosan igazolja az a nagyszerű eredmény, amelyet növendékei felmutattak. (E.)

KÖZGAZDASÁG

A készletek csökkenése miatt üzlettelen a gabonapiac

Lanyhult az export, de az árak szilárdak

A romániai gabonátözsdeken az elmúlt héten fokozódott az üzlettelenség. A kikötővárosokból napról napra kevesebb gabonaszállítóhajó indul, ezek is inkább a Dunán, valamint a Fekete-tengeren a közelkeleti és görög kikötőkbe. Ennek megfelelően az exporttevékenység is lanyhult. Hogy a kereslet ilyen mérvű megcsappanása mellett az árak nagyobb mértékben nem esnek, annak főleg az az oka, hogy majdnem minden mezőgazdasági termékben nagyon kicsinyek az eladásra kerülő készletek. Egyes cikkekben emiatt az árak erősen tartottak, így kukoricában, rozshan, zabban és olajosmagvakban.

A hét végén a fontosabb romániai gabonátözsdeken a következő árakat jegyezték:

Bucuresti: 72 kg-os búza (4 százalékos idegen anyaggal) 57.500 lei, 57 kg-os árpa (6 százalékos) 46.000 lei, vegyes kukorica 49.500 lei.

Braila: 75 kg-os búza (3 százalékos idegen anyaggal) 63.250 lei, 57 kg-os árpa (5 plus 6 szá-

zalék idegen anyaggal) 45.000 lei, 70—71 kg-os rozs (4 plus 4 százalékos) 62.000 lei, 40 kg-os zab (3 plus 3 százalékos) 58.000 lei, szárított kukorica 51.000 lei, Victoria borsó 160.000 lei, napraforgómag 108.000 lei.

Galati: 76 kg-os búza (1 százalékos idegen anyaggal) 65.000 lei, 58 kg-os árpa (3 plus 3 százalékos) 47.000 lei, 69—70 kg-os rozs (2 plus 2 százalékos) 62.750 lei, 41—42 kg-os zab (3 plus 2 százalékos) 59.000 lei, I-a szárított kukorica 52.000 lei, Victoria borsó 150.000 lei, tökmag 150.000 lei, napraforgómag 97.000 lei, repce 97.000 lei.

Constanta: 77 kg-os búza (2 százalékos idegen anyaggal) 65.000 lei, 58 kg-os árpa (4 plus 4 százalékos) 46.500 lei, 70—71 kg-os rozs (3 plus 3 százalékos) 63.000 lei, 40 kg-os zab (4 plus 4 százalékos) 57.750 lei, I-a szárított kukorica 52.000 lei, Victoria borsó 152.000 lei, napraforgómag 102.000 lei.

A bankok hosszulejratu hiteleket is nyújthatnak

Közöltük azt a miniszteri rendeletet, amely utal a banktörvény azon intézkedésére, amely szerint a vállalatoknak letétet és betétet elfogadni nem szabad. A pénzügyminisztérium közli, hogy azon tőkék tekintetében, amelyeket a vállalatok, mint tisztviselői, vagy munkálatot kezelnek, újabb rendelet fog megjelenni. A kérdést a minisztérium most tanulmányozza. Ugyan, ezen körrendelet magyarizátot fűz az április 20-án kiadott azon korábbi rendelethez, amely szerint csak rövidlejárátú hitelügyletek azok, amelyeket kizárólag a bankok köthetnek meg. (Banktörvény 39. szakasza.) A magyarizát szerint nincsen tiltva a bankok számára, hogy földművesek számára egy évet és mások számára hat hónapot meghaladó hitelt nyújtsanak.

Megalakult a droguisták helytartósági csoportja

A droguisták országos szövetségének temesi csoportja most tartotta alakuló közgyűlését a Kereskedelmi Testületek Szövetségének helyiségében. A csoport tagjai a királyi helytartóság területén működő droguisták. A megalakulás kimondása után megválasztották a csoport vezetőjét és ennek tagjai a következők lettek: elnök Krayer Elemér, alelnökök Zeiner Imre (Arad) és Blumberg Raoul (Temesvár), titkár Fromm Sándor, pénztáros Pandely Emilia. A választmány tagjai lettek: Hönig Magdolna, Ordelt László (Arad), Fromm Ervin (Lugos), Hamburger Jenő (Lugos), Izrael Jenő (Petrozsény), Szekeles Akos, Schrodt Sándor és Popeti Iuliu (Lugos). A felügyelő-bizottságba kerültek Dumitrescu Ion és Zala András, hites könyvszakértő lett Suciú Ioan. Az új csoport a megalakulás után nyomban megkezdte működését.

— Megszüntették a CAPS forgalmi adómentességét. A pénzügyminiszter az 1936. november 16-án kiadott rendeletét, amely a CAPS-ot a forgalmi adó fizetése alól mentesítette, visszavonta és elrendelte, hogy 1940 április 1-i hatállyal az Autonóm Erdőpénztár is köteles eladásai után leróni a forgalmi adót. Az állami erdővagyon kezelésére és értékesítésére tíz évvel ezelőtt megalakult Autonóm Erdőpénztár (CAPS) adó és egyéb kedvezményei hatalmas összegekre rugnak, amelyek távolról sem állnak arányban azokkal a jövedelmekkel, amelyeket a CAPS az állam számára produkált. Érthető tehát, hogy a pénzügyminiszter a CAPS adókedvezményeit fokozatosan leépíti, amelynek első etappja a forgalmi adómentesség megszüntetése.

— Franciaországba helyezték a Nemzetközi Fizetések Bankjának székhelyét. A Nemzetközi Fizetések Bankja vezetősége az elmúlt héten ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a B. I. Z. központját Baseltől, a háború idejére, a nyugatfranciaországi Chateaux d'Oex-be helyezik át. A B. I. Z. értékeinek átszállítása új székhelyre már meg is történt. Ugyanitt fogják megtartani a B. I. Z. ezévi közgyűlését is, amelyre azonban a német delegátusok nem mennek el. A székhely áthelyezését az amerikai jegybankok is helyeslik, viszont az olaszok és németek hevesen ellenezték.

— A romániai tengeri felhasználása Magyarországon. A kormány 5000 vagon tengeri kivitelét engedélyezte Magyarországra. A mennyiség háromnegyedrészt már kiszállították. A romániai tengeri kiosztását kizárólag a Futura intézi és pedig a sertéshizlaldák azt olcsóbb áron kapják és ennek megfelelően mérsékelt áron tartoznak az élősertést piacra hozni.

— A vám felének lefizetése mellett lehet behozni mezőgazdasági gépeket. A hivatalos lapban megjelent rendelet törvény ötven százalékkal csökkenti bizonyos mezőgazdasági gépek behozatali vámilletékét, amelyek a mezőgazdaság fejlesztésére szükségesek. A törvény szerinti illetékmérséklést a pénzügyigazgatóság, illetve a vámigazgatóság engedélyezheti ez év december 31-ig, a földművelésügyi minisztérium közbenjárása alapján, amely ellenőrzi, hogy a kedvezményesen behozott gépeket földművelőknek adják-e el. Azok után a gépek után, amelyeket 1941 első felében nem adnak el, utólagosan meg kell fizetni az elengedett illetéket. A törvényrendelet ezer darab traktorra ekével és 200 traktorra eke nélkül, ezer cséplőgépre tízezer darab ekére és egyéb gépekre vonatkozik.

A NAGY ÚR

Írta: Ifjabb KUBAN ENDRE.

WESSELÉNYINE ZSIBÓN

Wesselényi Cserey Heléna, a gyenge törékeny asszony, aki sohasem foglalkozott a gazdasággal, most majdnem megoldhatatlan feladat előtt állott. Wesselényi Miklós pazarlásaival roppant vagyona mellett is adósságot adósságra halmozott.

Az asszony kezébe vette a dolgot. Szakkönyveket hozatott, éjszakákon át tanult, olvasott, míg nappal maga látott a gazdaság után. Cselédsége és a jobbágyság a szenvedő, de némán tűrő asszonyt szentként tisztelte és szerette. József császárnak a jobbágysággal kapcsolatos rendeletét Erdélyben nem hajtották végre. Kivételt csak Zsibó képezett, ahol a jobbágyokat Wesselényiné védelmezte.

Ennek az észszerűsége hamarosan meg is mutatkozott. A birtok jövedelme egyre emelkedett és az adósságok csökkentek. Wesselényinének legnagyobb gondját férje híres loistállója okozta. Angliából hozatott szakértőket és sikerült a ménest nemcsak addigi nivóján megtartani, hanem azt fejleszteni is.

Mialatt Wesselényi Miklós a kuffsteini vár börtönében számlálta a napokat, melyekből hónapok, majd évek lettek és felesége rendbentartotta és növelte a birtokállományt, addig Erdélyben nem ember-telen bánásmód, mely a jobbágysággal szemben nyilvánult meg. véres parasztfelkelésben bosszúlta meg magát.

Erdélyben a forradalmat leverték. József szigorú rendeletekben könnyíti meg a jobbágyság sorsát és elrendeli a basáskodó tisztviselők elrettentő megbüntetését is. A forradalom okozta pusztítások azonban szörnyű sebek maradnak sokáig Erdély testén és az a birtok, ahová a pusztításoknak még a szele sem ért el, Zsibó volt, mert itt a jobbágyság fegyveresen állt őrt Wesselényiné és birtoka mellett, hogy semmi bántódása ne történhessen.

Sem a forradalom, sem a rengeteg munka és fáradtság nem törte meg Wesselényinét, aki barátai és ismerősei segítségével hónapról hónapra, évről-évre újabb kegyelmi kérvényekkel ostromolta a császárt, férje szabadonbocsátása érdekében.

Végre ütött a szabadulás órája. Pontosan négy

évek kellett eltelnie, hogy egy februári reggelen porkoláb jelenjen meg Wesselényi cellája előtt és azt a várbörtön irodájába hívja fel. Itt hivatalos szárazsággal iratot olvastak fel, melyben röviden tudomására hozták, hogy büntetése letelt és ismét szabad emberként élheti tovább életét.

A rászakadt nagy örömtől az első pillanatban meg sem tudott szólni, amikor a száraz és kemény várkapitány átkarolta és szívélyes mozdulattal lakásába vitte át, mint vendégét, ahol négy esztendő után ismét terített asztal fogadta...

Wesselényi innen egyenesen Bécsbe utazott, a hol felesége várt rá. Cserey Heléna a viszontlátás első boldog órái után büszke pirral az arcán a szálló istállójába vezette urát, ahol az boldog örömmel üdvözölhette a híres négy szürke vaseresét, melyek hangos nyertéssel fogadták rég nem látott gazdájukat.

Bécs azonban szomorú és komor volt. A Burg előtt ezres tömegek állodogáltak napok óta, mert híre járt. József császár halálos beteg és végóráit várták.

József akkor már régóta tudta, hogy napjai megvannak számlálva. A hideg és puritán uralkodó nem félt a haláltól, ennél számára nagyobb csapást jelentett az, hogy látnia kellett politikai elgondolásainak összeomlását és csődjét. Így történt azután, hogy József testben és lélekben meghasonlottan a halála előtti napokban visszavonta Magyarországra és Erdélyre vonatkozó rendeleteit. Tollvonással megsemmisítette mindazt, amiért tíz éven át éjjel és nappal dolgozott. Kivéve a türelmi rendeletet, a lelkes rendezésre és a jobbágyságra vonatkozó intézkedéseit.

Titoknokának a magyar rendek számára még egy sort diktált, mely egész uralkodását élesen megvilágította:

— Remélem, a rendek ebből belátják önzéstelenségemet és javakra célzó törekvésemet.

József császár halála új irányt adott az országnak. Új irányt az irodalomnak és közművelődésnek is. A tíz éve hallgató nemzetgyűlést ismét összehívták és ezen Wesselényi Miklós báró csakhamar nagy szerephez jutott.

Az addig különködő, vadászgató, vad kalandokat kedvelő főúr megtalálta életének értelmét és belevetette magát a politikai élet forgatagába, hogy ezzel fájának és Erdélynek, mint Magyarországnak hasznára lehessen.

WESSELÉNYI AZ ORSZÁGGYŰLÉSEN

Lipót trónralépése a Habsburg uralom legnehezebb óráiban történt. A francia forradalom eseményei és annak magyarországi hatása, József uralkodásának erőteljes visszhangja, a belgiumi szakadatlan villongások és nem utolsósorban a szerencsétlen kimenetelű és végű törökországi háború, nehéz bel- és külpolitikai események elé állították az új uralkodót. II. Lipót felismerve a helyzetet, azonnal békét kötött a törökökkel Szisztovában és ezzel kicsavarta külpolitikai ellenségeinek kezéből a fegyvert. Belgiumban és Magyarországon helyreállította az alkotmányt és késznek nyilatkozott magát királyné koronázatni.

November 10-én Pozsonyban a királyi várban fogadta a magyar és erdélyi rendek küldöttségeit, majd fényes külsőségek közepette az ősi koronázó városba ment, ahol a lakosság kitörő örömmel üdvözölte. Pozsonyba a koronázás tízezer tömegeket vonzott, akik valóságos vagyontalajozták, hogy jó helyről, ablakokból, vagy létrákról láthassák a díszes bevonulást. Gvadányi József notárius és költő a bevonulásról a következőképpen festi:

„Spallert von purgerség, zöld uniformába

Más része pedig nem volt fehér ruhába,

Nem tudom, mely nagy volt itten a szekérszám,

Mivel csak fényekre távra maradt a szám,

Hogy ezt mind láthattam, világért nem adnám,

Látván, hogy a felség van magyar gúnyába,

Elmerült a szívem öröme árjába.”

A rendek november 12-én tartották meg a nádorválasztást, amikor is Sándor Leopold főherceget választották meg Magyarország nádorává, akit a király azonnal megerősített. A koronázás november 15-én történt és amikor a hercegprímás feltette a koronát az uralkodó fejére a meghatottságtól sírni kezdett. De könnyes lett a szeme Lipótnak és fiának, Sándor Leopoldnak, Magyarország nádorának is.

Hosszú évek óta Erdélyben is összeültek a rendek nemzetgyűlésre, melyen Wesselényi Miklós is megjelent. Már az első szereplése is nagy feltűnést keltett. Erdélyben József uralkodása a törvényeket teljesen összekúsálta és a meglévőket felborította. A rendek most azon fáradoztak, hogy a közjog törvényeit megszerkesszék és az ország régi törvényeit megvizsgálják.

(Folytatjuk)

— **Cégbírósi hírek.** Stiasny Iosif S. A. aradi cégnél dr. Botis Aurel igazgatósági tagságát és cégjegyzési jogosultságát a törvényszék bejegyezte. — Mercur S. A. pentru Comertul Marfurilor Comerciale aradi cég felszámolását a törvényszék bejegyezte. Felszámolók Bakács Miksa és Friedmann Emil. — Consum S. A. Comerciala aradi cégnél Weisz Mihály igazgatósági tagságát és cégbejegyzési jogosultságát a törvényszék törölte. — Ariton Nicolae S. A. aradi cég felszámolása befejezést nyert és a céget a törvényszék törölte.

— **Magyarország az Ostmarkból visz be puhafát.** Németország és Magyarország között megegyezés jött létre, amelynek értelmében Németország az Ostmarkból 5000 vagon fűrészelt árut, ezenkívül 1200 vagon bányafát, faragott fát, póznát és rudat szállít Magyarországnak 1940-ben.

(=) **A hivatalos devizaárfolyamok.** A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 47.40—48.85, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 873.54—899.78. Devizák 38% felárral: angol font 567.87—582.08, svájci frank 31.61—32.57, francia frank 3.24—3.31, márká 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül) török líra 82.92—92.

(=) **A banati gabonaárak.** A temesvári piacon a gabonaárak a következők: Búza 620, tengeri 520, zab 620, tökmag 1475, napraforgómag 900 lei. A piac csendes, üzletkötés alig van.

Rádió

KEDD JUNIUS 4.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: A Stanescu testvérek zenekarának hangversenye. 13.20: Időjelzés, sporthírek. 13.30: Petre Gusti és Lya Crăciunescu román zeneszerzők jazz számait éneklék. 14: Hírek. 14.20: Petre Gusti és Lya Crăciunescu jazz-hangversenyének folytatása. 15: Közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Felolvasás. 19.16: Gh. Stefanescu, Vasile Popovici által összegyűjtött és hangszerelt basarabiai népdalokat éneklé. 19.30 Lya Constantinescu-Botez énekel. 19.45: Magyar nyelvű hírszolgálat. 19.50: Felolvasás. 20.10: Emilia Gutianu és Gheorghe Stefanovici énekel. 20.45: Hírek. 21.05: A rádió zenekarának szimfonikus hangversenye. 22.30: Szvitok, pásztorénekek és idillek hanglemezeiről. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Időjárásjelentés. 13.10: Hanglemek. Közben: 13.40 Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 14.30: Lovász Ferenc cigányzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Előadás. 17.45: Időjelzés, időjárás és vízállásjel. hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: A Budapesti Ének és Zeneársaság énekkara. 18.50: Magyar laboratóriumok. 19.15: A rádió szalonzenekara. 19.50: Seta a könyvnapon. 20.15: Hírek. 20.30: A zeneművészeti főiskola operai tanszakának vizsgálódása. A színpadon kb. 22.45: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Oláh Kálmán cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.30: Ruzsin hallgatóknak. 18.55: A rádió szalonzenekara. 19.15: Francia nyelvoktatás. 19.45: Mezőgazdasági félóra. 20.15: Jazz számok hanglemezeiről. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Melles Béla zenekara. 22.40: Időjárásjelentés.

Szerda, június 5.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00: Időjelzés, vízállásjelentés, egészségügyi tanácsok. 12.10: Costica Tandin zenekarának hangversenye. 13.20: Időjelzés, sporthírek. 13.30: Vania Lefcenco népdalokat játszik harmonikán. 14: Hírek. 14.20: Jean Moscopol énekel. 14.40: Cristache Popescu fuvola-hangversenye. 15: Közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Gigurtu Ion munka és közlekedésügyi miniszter felolvasása. 19.16: Román népdalok az ország minden tájáról. (Hanglemek). 19.55: Magyar nyelvű hírszolgálat. 20.05: Ionescu-Sisesti nemzetgazdasági miniszter felolvasása. 20.20: Arta Florescu énekel. 20.45: Hírek. 21.05: A rádió hangverseny zenekara. 22.10: Hírek, sporthírek. 22.30: Ion Filionescu zongora-hangversenye. 22.55: Serban Tassian román legendákat és balladákat énekel. 23.45: Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40: Torna. 8.00: Hírek, hanglemek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Időjárásjelentés. 13.10: Heinemann Sándor tánczenekara. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 14.30: Az első honvédegyalozeszed zenekara. 15.30 Hírek. 17.15: Gyermekdelután. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Kodály: Hány János szvit. Hanglemek. 18.45: Katonai előadás. 19.10: Országih Tivadar hegedű. 19.35: Egészségügyi előadás. 20: Keringők. 20.15: Hírek. 20.25: Berkes Béla cigányzenekara. 21: Bokréta. 21.20: Hanglemek. 22.10: Dohnányi Ernő zongorázik. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Táncclemek. 24: Hírek idegen nyelveken. 24.20: Farkas Béla cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 19.10: Ferrara urai. 20.30: Olasz nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.25: A rádió szalonzenekara. 22.40: Időjárásjelentés.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy lei, legkisebb apróhirdetés tíz lei. Vastag betűvel szavanként kettő lei, legkisebb apróhirdetés húsz lei. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 lei, minden további szó egy lei. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 lei, minden további szó kettő lei. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Telefon: 28—10. II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittek trafik Bulevardul Regele Carol 54. — Galgóczy trafik Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Női fodrász keres két jó munkaeerőt, víz és vasban. Ajánlatokat „Tartós állás” jellegre a kiadóba kérek. 1040

Szövegmestert keresünk, aki a jacquard szövevényben kellő jártassággal bír. Ajánlatokat „Webmeister” jellegre Rudolf Mosse Cluj címre kértünk.

Fantúrlányok felvételnek. Tóth Elena Salon de mode I. Str. Eugen de Savoya 7. I. emelet. 1051

Fiatall zongoristánót jól játszik akkordeonon, zenekarban állást keres. Cím a kiadóban. 1052

Lakás

A Temesvári Bank épületében modern 5 szobás lakás kiadó. Bővebbet a Temesvári Bank házközvetőségénél. 830

Csak rendszerető, állandó lakónak ajánlom a IV. Str. Vladimirescu 18. szám alatti 4 szobás hallos, egész elsőemeletet elfoglaló, kimondott úrilakásomat, havi 3000 mellékilleték nélkül, augusztusra. Telefon 14—10. 1038

Külföldi

Fehérnemű javítást, harisnya stopolást házban és házon kívül, esetleg irodatarakítást is vállalok. I., Str. Marasesti 12. 1027

KERESÉK partnereket és partnernőket Lindewiese (Schrott) kurához Bányát valamelyik megfelelő vidéken való elvégzésre. Fuchs Timisoara IV., Str. Bratianu 14. Telefon 44—07. 1034

Költözés miatt eladó

Komplett hálószoba (modern, világos furnirozott), gyermek rézagy, réz falikarok. Komplett lakkeszített, világoszöld gyermekszoba (5 részes szekrény, fiókös szekrény, asztal, 4 párnázott szék, rekamier) 4×5 szmima szőnyeg Konyhabutor (kredenc, 2 asztal, 2 szék) és egyéb apróságok, jégszekrény, iskolapad, villany- és gázrezsó, lámpák, vezetékek. Cím a kiadóban.

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle tálomtefférémet, tálom-tejszappant és tálompuadert, három színdben. Kaparató kizárólag a

Városi gyógyszerertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I. Piata I. C. Bratianu.

VESEK

régiségeket, szőnyeget, ezüsttárgyakat, ékszer, könyvet, bélyeggyűjteményt „ARTA” Anticar, Str. Alba Iulia 5.

Pedikür-szalón RANKO LASZLO

II, Piata Traian 7. szám I. emelet.

Telefon: 23—37.

Dél előtt fél 9—1 óráig.

Délután fél 4—8 óráig.

Értesítem a tisztelt hölgyközönséget, hogy

divatszalonomat

I. ker. Str. Eugen de Savoya 7 szám I. emelet alá

áthelyeztem

SALON DE MODE Tóth Elena

Tartós hullám

a legmodernebb készülékkel és gép nélkül

Waltrich

fodrász

II., Traian-tér 8. szám.

a hatos villamos megállójánál

DÉLI HIRLAP

automata telefonszáma:

28-10.

BĂILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegénység és női bajokat.

Szezon: május 1-től október 15-ig